

PERŽVALGA.

Vilniuje Birželio 29 (Liepos 13) d. tapo įsteigta „Sąjunga pagražinimui tiesų lietuviškajai kalbai Rymo-Katalikų Bažnyčioje Lietuvoje“; sąjungos pirmasėdžiu išrinktas dras Basanavičius. Panaši organizacija jau nuo senei buvo reikalinga ypač Žemaičių ir Vilniaus vyskupystėse, kur lietuviai yra dar vis varū lenkinami su bažnyčios pagalba. „Sąjunga“, išleidinės populiarišką knygą ir laikraštį, idant ir tautiškai sužadinti, ypač Vilniaus lietuvių d Zukus apšviesti. Laikraštį nutarta d Zukų tarmėje išleidinėti.

— Lietuvos demokratų susivaziavimas Vilniuje atsibuvo Birželio 26—28 d. Buvo suvažiavusių apie 40 įgaliotųjų nuo visokių miestų ir sodžių, o teip-pat buvo ir keletas Lietuvos atstovų. Kas link agrariško klausimo susivaziavimas pripažino, kad reikės atimti kabinėto, vienuolynų ir bažnyčių (cerkvių) žemes, o jei bus reikalinga, tai reikės imti ir dvarponių žemes už suderėtą užmokestį. („V. Ž.“)

— Iš Šiaulių kalėjimo Liepos 3 d. (s. s. 20 Berž.) palėgo 85 kaliniai. Paleidus kalinius pasivaikščioti ant kalėjimo kiemo, jie suėmė sargus, atėmė nuo jų ginklus ir raktus, atidarė vartus ir teip pabėgo. Viens iš jų tapo užmirstas. Penkis paskiaus areštavo, o kiti liko nesugauti.

— Tarp Kalvarijos ir Vilniaus ties Baltupio sodžium ant Cedrono upelio kranto vėikai atrado puodą senovės pinigų, kuriuos greit žmonės pasidalino, tik, kaip praneša „V. Ž.“ — mažą jų dalėlę patekus į „Kur. Lit.“ redakciją. Tai esą variniai pinigėliai nuo 1663 m. su Lietuvos zenklų vytim ir su paveikslu karaliaus Jono Kazimiero. Buvo ir sidabrinių pinigėlių, bet tie teke perpirkliams.

— „Naujoji Gdynė“ po ilgos pertraukos vėl pradėjo eiti. Laikraštis dabar spaudinamas spaustuvėj Bliumavičiaus, ne Sirkino, kur darbininkai davis streikuoja. 6-am numeryj, išėjusiam po tos pertraukos, redakcija prizada „už praleistą laiką savo laikraščio emėjams tuojaus atspaudinus išsiųsti knygutę: „K a i p k u n i g a s v i r t o s o c i j a l d e m o k r a t u“.

Isz Lietuvos.

Kalvarija, (Suval. gub.). Nors jau kelinta diena, kaip skėtrioju pagal savotišką geismą ant laisvės, tačiau omenyje visgi veikia kalėjimo gyvenimo įgeidys: kadangi gan greit šešių mėnesių kalėtasis laikas padarė tokį ruožą mano vėlėje, jog nė gražiausi prigimties vaizdai, nė mieliausi gyvenimo džiaugsmas neįstengs jį išlildyti — jis pasiliks ant visados. Savo dvasios vaidentuvėje matau it veidrodyje tą pageltonavusį namą su dabintais strangomis langais, o išblykusios žmogaus figūros slankioja paakiui gals nuo galo po gret stovinčią atšlaimą; kaip tik ir save ten jaučiuosi. Ausyse tarsi užgaudė skurdus varpelio aidas, kuris tuomet sužadino visus iš snaudulio, pranešdamas ką tai nepaprasto, ypatingo, tuo labiau, kad ne savu laiku skambėsis reiškia jog atsiplovė koks-nekoks biurokratėlis ir kadangi buvo žinia, jog laukiama gubernatoriaus, tad skrydomė į kameras, nes ir kalėjimo viršininkas įprašė išgirdus signalą sėriai susirinkti. Sargai naujuose mūduruose bukliai sukasi, atvarinėdami viską į tvarką, taiso diržus, šluostosi usus, burną. Atvažiavo Suvalkų laikinis general-gub. ir apskričio teismo prokuroras, priegtam sulėkė pavieto, žemskių ir žandarų viršininkai, subėgo ir jų paka-

likai. Valandai praslinkus prasidėjo kalėjimo apžiūrėjimo ceremonija: gen.-gub. drauge pavieto, žemskių ir kalinio viršininkų vedamas į kamerą pasveikino savu „zdravstvuite“; mes ir gi tą patį atsakėme jam, paskui užklausus vos spėjus pasakyti pavardę, jis taria: „ja vaše delo s-vodnia razberu“; jei tulas iš mūsų patėmija ką daugiau, tad prokurorius jam paaiškina, kad tai žandarų viršininkas, ar tardytojas pasiėmė tą ištirti. Tokiame pavidale apėjo visas kameras ir kontorą. Netrukus kalėjimo viršiniukas atsinešė sąrašą, iš kurios šaukė pavardėmis išeiti į kiemą; iššaukė mūsų 16 žmonių butent: std. A. Garmų, S. Matulaitį, J. Rimšą, F. Bacevičių, F. Vitkaucką, J. Švedą, S. Sobolį, J. Mičiulį, V. Leveckį, J. Gurskį, Oškinnazi, M. Venckuną, Andriukaitį, M. Bernotaitį, A. Paršaitį, J. Jonikaitį, teip kad likosi bene 24 žm. teip sakant politiškieji (tarp jų ir tie, ką plėšė vardan socialistų). Po to šaukė po vieną į kontorą; įėjus kaliniui, gen.-gub. dažnai kreipiasi į žandarų viršininką, ar jis nieko neturi prieš kalinį, šitam atsakius — nieko, jis, tai gi g.-g., apreiškia: „jūs laisvi, tik dabokitės, kad daugiau panašaus neatsitiktų“. Peršaukus visus, išėjo jis prie mūsų, atsiprašė už silpną iškalbą, dusliu balsu pratarė: „nemanykite, kad aš toks žvėris, kaip, rasi, jums išrodo, aš žinau, kad jūs prakalėjote dang ilgiaus, negu tai reikėjo, bet tame ne mano kaltė — t-ip prispyrė nelemtos aplinkybės. Dabar pasitikiu, kad jūs, jei ir kuris priklausėte, parėję, neprisidėsit prie revoliucioninių partijų, kurios stengiasi įvesti visuomenėje neramumą, bet, kaip rimti piliečiai rupisitės užlaikyti tvarką ir aiškintis kilančius tarp gyventojų nesusipratimus. Nenoriu jums sakyti „pasima-

tymą“, kadangi nenoriu kitą kart su jumis pasimatyti kalėjimo sienose — užmirškite apie viską, — ir nusiėmęs kepurę, linktelėjo. Beto, kreipėsi į F. Vitkaucką (jo brolis P. Vitkauckas atstovas Dumoje nuo Suvalkų gub.), išreikšdamas savo pasigailėjimą, kad negalėjo pirmiaus jo paliuosuoti. Pastarasis užsiminė, kodėl J. Kacergiaus nepaleidžia, jau sėdinčio nuo Lapkvičio m., gen.-gub. pasakęs „aš galiu paliuosuoti tik tuos ką priguli policijos departamentui, o jeigu kuris kartu ir kitoms valdžioms priguli, kaip Kacergius tardytojui, tai aš negaliu tokių paliuosuoti“. Buvo užklausta dar apie tūlą Grosman'ą, tačiau viskas pasikalbėjimu ir pasibaigė. Sugrįžome į kalėjimą, susirinkome daiktus, atsisveikinome draugus. (Jie liudnai žiūrėjo į mus, manding pavydėdami laimės). Mes tai permatydami, ramino juos, kad netrukus ir jie išėsią iš kalėjimo ir linkėjome greito pasimatymo laisvėje; stipriu pasibučiavimu išreiškėme savo jausmą, pasakę „sudiev!“ — išėjome... Štai jau liuosi — koks puikus reginys: pašaliais žlukso medžiai pasipuošę žaliais rubais, išlengvo virpėdami, lapeliai, tarytum gyvi, šnabžda pajutę vėją, saulutė, plaukdama, per skaidrytelį zydrą paziuri iš augšto į boluojantį skliautą ir vėl užsitraukia palša debesio skraiste.

Taučius.

(„V. Ž.“)

Ukmergė, Kauno gub. — Berželio 18 d. vidurdienyje Dvarokinių(?) sodžiuje Anykščų valsč. vidurlaukėje tapo užmuštas aštuoniais revolverio šuviais valstietis Juozas Novikas. Užmuštasis buvo nužvelgtas kaipo šnipas. Užmušėjų nesugavo.

Berželio 21 d. pavakare Androniškių miestelyj valsčiaus raštinėje tapo užmuštas revolverio šuviais valsčiaus raši-

ninkas Ancutov. Užmuštasis buvo klausytinis seniaus užmušto policisto Orlovo. Užmušėjai pabėgo.

Kaunas. Berzelio 26 d. apie 10 val. ryte, sargybiniai, vedanti Mikolajevsku prospektu koki kalinį, tapo apsupti minios darbininkų. Prasidėjo kova, kurios pasekmėse liko po keletą sužeistųjų iš abiejų pusių; kalinį iš syk pasisekė išliuosuoti, jis pasislėpė vienoj krautuvelėj, bet atvykę kiti sargybiniai nusivedė jį. Minia išsiskirstė. Paskui kareiviai, praeidami su tuo areštantų pro Rekošo fabriką, pamatę išėnančius iš fabriko darbininkus, davė kelias залves be jokios aiškios priežasties, bet nesužeidė nė vieno. Galima suprasti baimę gyventojų, kurie kasdien tikisi skerdynių.

Kauno gubernatorius pranešė vidaus dalykų ministerijai, jog grafo Šeremetjevo turus sunaikino kaimiečiai, žemė išarta, pievos nupiautos. Pašauktas kazokų burys atsisakė klausyti af cieriaus ir demonstratyviškai išsiskirstė po kaimiečių grincias. Ant to pranešimo gubernatorius gavo atsakymą: „Tegul žemiečių viršininkai padidina miestargių skaitlių“ (!). („G.W.“)

Vilnius. „Vilensk. Vest.“ gegužės 27 (VI-9) d. vietinėj chronikoj buvo pranešta, buk gegužės 14 (VI-27) d. pas kun. Fronckevičių atėjo keli vaikinai, kurie Lietuvos Social-demokratų partijos vardu pareikalavo pinigų ir priegtam, buk jie parodė popierį, ant kurio buk buvęs Vilniaus darbininkų komiteto L. S. D. partijos antspaudas.

Ta zinia plačiai pasklido po miestą; visi pradėjo kaltinti už tai L. S. D. P.

Kad apsergėti tolimesniam laikui partijos vardą nuo panašiu užmetinėjimu, Vilniaus Darbininkų Komitetas L. S. D. P., ištyręs atsitikimą su pralotu Fronckevičiu, paaiški

na visuomenei, kad partija L. S. D. P. nesileidžia jokios prievartos ar tai bauginimais ar grasinimais ir kad su tuo, kas ištiko su kun. Fronckevičiu partija nieko bendro neturi, bet mato tame tik juodosios šimtinės pasielgimą, kuri pri sidenguš social-demokratų organizacijos vaidu, pasinaudojo vienu iš partijos popierių, patekusių į jos rankas ir paskirtu revoliucijos reikalams.

— Birzelio 20 4 valandą po pietų ant Rešanų valščiaus užpuolė 7 apsigiklavę žmonės. Iš valščiaus kastos paėmė 390 rub. ir daug knygųčių ir blankų pasportams. Kada užpuolėjai sugrįžo į Vilnių, vieną jų — Aleksandrą Braziukevičių, jauną vaikina suėmė. Pas jį rado 43 rub., ir 8 pasportines knygutės. Jis prisipažino užpuolime. Sako, kad jį policija labai primušusi. Kiti užpuolėjai pasislėpė.

— Streikas Sirkino spaustuvej tęsiasi jau trečia savaitė. Kuomet pasibaigs nežinia, nes darbdavis nenusileidžia, o darbininkai tvirtai laikosi.

— Birzelio 24 pradėjo eiti Vilniuj naujas darbininkų laikraštis lenkų kalba vardu „Echo“ (aidas). Laikraštis žada rupyti Lietuvos darbininkų reikalais. Iš širdies sveikinamė tą darbininkų laikraštį, tą artimą mums draugą, ir velijamė jam kuo-didžiausio pasisekimo. „Naujoji Gadyne“ negali apimti visų Lietuvos darbininkų, kadangi geroka Lietuvos darbininkų dalis lenkų kalbą vartoja, naujasai laikraštis papildys tą spragą.

— Jonas Siabas gavo leidimą leisti Vilniuj lietuvišką savaitinį laikraštį vardu „Skardas“. Tieskamba skardžiai „Skardo“ balsas kovoj už darbo žmonių gerovę, kuomet prievarta privers tylėti dabar kovojančius su valdzia laikraščius.

Gizai (Vilkaviškio pavieto). Valdžios darbai. Birzelio 10

dieną apie kokią penktą valandą po piet atsigrudo į Gizų miestelį pavieto viršininkas, 3 sargybiniai ir apie 20 dragunų. Visa tų neprašytų svečių gauja apstojė ir iškrėtė alininko Lingio namus. Krėtė gal kokias 3 valandas, bet nieko svarbaus vargšai nerado. Rado dar kelis vaikus ir dvi mergini pas Lingį alų begeriant. Tas merginas dragunai iškrėtė, bet nieko nerado. Po suolu buvo rastas pirmasis „Darbininkų Balso“ numeris, bet prie jo niekas neprisipažino. Kad ir nieko nerado dėlto suėmė 22 vyrų. Po Lingio sugrįžimo iš Kalvarijos kalėjimo tai jau antrą kartą jį dragunai lauko.

Keturvalakiai (Vilkaviškio pav.). Kas valdziai užvis labiau rupi? Čionai apie šešis kartus buvo išlaužytas monopolis ir paimti pinigai. Valdžiai labai skaudėjo širdį, o dar labiau blogai jautė valdzios jau ir be to aptuštėjusi kišenė dėl manopolijų daužymo. Valdžia iš kailio neriasi, kad tik neišleisti iš savo nagų to riebaus kšnelio: ir vos spėdavo kažikas manopolius iš daužyt, tuojau vėl priveždavo baltakės kiek tik reikia. Ant galo pernai rudenį kažikas užkalė ir manopolio duris, o degtinę išvežė ant lauko, sudegino. Nuo to laiko nebebuvo čionai degtinės ligi šių metų birzelio mėnesio. Kadangi žmonėms teko nukentėti už manopolius, (turbut užtai, kad nėjo manopolijų sergėtų), jie buvo susitarę visiškai nebe gerti degtinės, kad ir atvežė vėl baltakės ir pristatė tris pasienio sargus jos sergėtų. Tuo tarpu žmonės prie gėrimo nepuola. Iš-pat pradžių buvo du žmogeliu nusipirkusiu degtinės po bonką, bet tiems kažikas juos sukulė, tai daugiau niekas ir nelanko manopolio. Geria degtinę tik tie patys manopolio sargai. Jiems valdzia, turbut, tyčia moka, išskyrus algą, dar po 19 rublių ant mėnesio, kad turėtų iš ko gerti.

(„N. Gadyne“).

Apšvietos dalykai. 1)

II.

Pirmutiniam traipsnyj kalbėjome abelnai apie apšvietą ir mokslą. Matėme, kad mokslas — paremtas ant tyrinėjimo, bandymo ir kritikos, — išaiškinantis įvairių įvairiausių gamtos apsirėškimus, platina apšvietą, arba — kitaip sakant — apšviečia tuos apsirėškimus ir duoda progą pažinti juos. Jeigu gi mokslas bus neprieinamas platesnėms minioms, visuomenei, o bus tik rankose nedaugelio mokslinčių — „dvaršios aristokratų“, tai toks mokslas negali vadintis žmonių saule, jis bus prislopintas, negalės šviesti platyn ir platyn iki savo tikslui — visuomenėgerovei ir tobulybei. Toks mokslas butų tik savanorių ir visokių valdonų įrankiu, įrankiu žmonėms skriausti, — anaip tol ne demokratišku. Toks mokslas butų be doros... dėlto, kad jis neapšviestų dalyko teip, kad visiems butų aišku ar tai gera, ar bloga...

„Tėvynės Myletojų“ draugystė, „Aušros“ draugystė, „Apšvietos sąjunga“ stovi ant tikro pamato; tą galima matyti iš jų galutinio tikslo, kuris vadinasi visuomenės apšvietimas. Paziurekim arčiau. „Tėvynės Myletojų“ vardas neišsaukia ironijos, ne jie „myli“ tėvynę ne kaip tie senosios datos „patrijotai“: myli jie gimtinį kraštą, bet ne jo upes ir kalnus ir žaliuojančias girias, ne skrandas, pelių perkuno sukaptasias, ne klumpes, mėšlungį ikojas įvarančias, ne vyzas neva „tautiškas“, — myli tik to krašto žmones nuvargintuosius ir tamsybėje prislėgtus ir stengiasi juos apšviesti, skleidžiant tarp jų mokslo spindulėlius, stengiasi pakelti juos iš vargo. Jeigu „T.M.D.“ eidama prie savo tikslo, — apšvietos, — ir laikydamosi savo įrankio (iš-

1) „V. L.“ N27.

leidinėjimas lietuviškų knygų), nemoka ar negali atsakančiai vartoti tą įrankį ir pasekmingai darbuotis, tai galima ir reikia ją kritikuoti, nurodinėti klaidas—tas tik jai ir visuomenei išeitų ant gero,—bet anaipatol ji neverta nupeipkinio ar paniekos, o tai dėlto, kad ji nėra atgaleiviška, kad ji vis tik moka taikytis prie laiko dvasios. Ji nėra akiai prisirišus prie formalistikumų ir pamačius karštesnį reikalą savo tėvynėje, negu knygų platinimas—jos vienintėlis uždavinys—be abejojų paskiria iš savo izdo tėvynės išliuosavimo naudai—revoliucijos reikalams; teip—pat padaro paaukaudama išleidimui pradžia mokslų.

Iš to matyt, kas T. M. D. nėra „retrogradiška“ (atgaleiviška), kaip tai kai—kurie „progresistai“ mėgo ją vadinti. Ji kiek gali, tiek darbuojasi dėl apšvietos, kuri nėra uždarą siauram rate.

„Motinėle“, kuri šelpia mokslan einančią jaunuomenę, turi siauresnį uždavinį, nes ji šelpia tik tą jaunuomenę, kuri laikosi katalikystės... Taigi „Motinėle“ platinamoji šviesa yra siauresnė, turi rubežius, už kurių jai neleidžiama šviesti—yra tai „partuviška“. „Aušros“ draugystė, turi tą patį tikslą, kaip ir „Mot.“, bet ji išvengia to „partuviškumo“: neklausia savo stipendijanto, ar jis katalikas, ar liuteronas, ar socialistas ar liberalas, nereikalauja iš jo, kad tokias, o ne kitokias pažvalgas gaivintų; reikalauja vien, kad darbuotųsi lietuvių dirvoje. „A.“ draugystė yra tai „tautiška“ draugystė, „Motinėle“ gi—tikėjimiška. „Aušra“ nesibaugsto prieš nieką ir galėtų, jei spēkų turetų, dirbti po visą lietuvių tautos dirvą; „Motinėle“—gi dairosi į šalis ir renka iš minios savo vaikų, katras jai tikėtų apšviesti, o katras turi likti be apšvietos, be pašelpos. Prasta motinėle, kad

tik teip myli savo vaikus!

Bet ar ir „Aušra“, šelpdama tik augštesnius mokslus einančią jaunuomenę, nėra apsiribavusi kuo—nors, ką galima pavadinti „partuviškumu“? Jei gi ji šelpėtų tą jaunuomenę su tikslu padaryti tik uždariusius „mokslinčius“, kurie garsiais, bet visuomenei neprieinamais veikalais keltų lietuvių tautos vardą po visą pasaulę, tai toks tikslas vis—tiek būtų siauras, nes šviesa nesiektų plačiųjų tautos klodų—liaudies, nebutų demokratiška...

„Aušra“ vienok šelpia išrinktuosius moksleivius ne dėlto, kad jie ir pasilikę „išrinktaisais“, t.y. garsiais lietuviams—burzujais, bet dėl to, kad jiejei pabaigę mokslus skleistų po visuomenę apšvietą. Kurs neparodo ženklo, kad galės šiaip ar teip seti šviesą, darbuotis mūsų visuomenės naudai, tokį „A.“ draugystė nešelpia. Gali atsitikti, kad „Aušros“ sušelpiamasis daug prižadėjęs, nieko neduos visuomenei, bet tai ne jos bus kaltė. Teip gali atsitikti ir su „Mot.“ mokiniais: pabaigę mokslus gali nebūti... katalikais. Anie ir šitie būtų suviliotojais. Bet anie, suviliodami savo šelpėjus, suviliotų ir visuomenę, nuo kurios galėtų laukti ir paniekos; antriejeje gi galėtų būti visuomenei labai geri, o priešais savo šelpėjus vis bus „suviliotojais“.

Iš to matyt, kad atgaleiviškiems gaivalams kas valanda grėsia „pavojus“, kas valanda jiems gali išslysti dirva iš po kojų. Iš to matyt, kad šviesa visados veržiasi į platybę ir kas nesirupina visupirmu ją paskleisti tarp plačiųjų „žemųjų“ visuomenės klodų, tas—nelaimingas „tamsybės apšaltas“, tas mokslo saulės spindulius aplaužo savo naudai, tas—siauratikslis, savanoris.

„Prakeikts, kurs pats mokslą įstnegęs įgaut, Nenor tamsaus brolio apšviesti!“...

III.

Amerikiečiai seniai rupinasi ir neliauja rupinęsi „tautiška“ pradedamąja mokykla. Tai jų idealas. Pasiliaus sujankėjimas, lietuvių kils Amerikoje, jei tik bus tautiška mokykla. Kad tas būtų gera, tai neužginčiu, bet ar įvykintina? Turbut ne, kad ikišiol da ne vieno žingsnio prie to nenužengta. Iš kitos pusės, labai teisingas girdėtis užmetimas, kad tos „tautiškosios“ mokyklos jei ir būtų galimos, iš medgiškos pusės, lengvai įkurti, tačiau toli—toli nebus jos teip geros, kaip valstybinės. Bloga sistema, bloga metoda tik sudarkys mokinio gabumą ir kas bus iš tokio lietuviškai išauklėto asilo? To ia mokykla nepadarys jo geru lietuviu, geru tautiečiu, ne piliečiu, nes jis nebus atsakančiai prirengtas prie to, kad galėtų priimti ir perprasti platesnius tikslus ir priedermes. Mokykla, kad ir geriausia, vis—tiek švietis nepadarys, jeigu pats neturės gabumo ir noro šviestis, jeigu jo dvasios pasikilnijimai bus išmažens prislėgiami.

Dabartinėse sąlygose gyvenant, išeiviams lietuviams reikėtų ypatingą atydą atkreipti prie lavinimo ir apšvietos platinimo tarpe paugėjusių ir užaugusiųjų. Knygynų įkūrimas—ot, kas svabiausia, o kas ikišiol apleidžiama. Rods, buvo ir yra vienur kitur steigiami knygynėliai—skaityklos, bet jos netur pasisekimo ir mažai kas jais naudojasi. Kodėl tai? Dėlto, kad nėra tam atsakančios organizacijos, kad tas daroma tik atskiriose vietose ir atskiriose kuopose ir visuomenė tuo nesiiinteresuoja, net nėra apie tai žinoma plačiau.

Sako, viskas būtų gerai, kad būtų karčiamų nebutų. Dabar, girdi, visas mokslas, apšvieta tik aluje. Ir kas iš tų knygynų, kad tenai nieko negalima nuvesti, nes iš knygų negali

išspausti alaus...

Tai gi tame ir jaučiasi reikalingumas tam tikros sąjungos, kuri ištikrųjų užsiimtų apšvietos platinimu. Ji tai ir pasirupintų ištrasti priemones ir pragumus, kaip pritraukti prie apšvietos, surengti knygynus, vakarus, pasiskaitymus teip, kad kiekvienam būtų malonu atsilakyti ir smagiai, nenuobodžiai praleisti laiką be girtavimų. Yra tai didelis darbas ir, atkartoju, tam reikia organizacijos, reikia, kad prie to prisidėtų visi apšvietos draugai, visi, kuriems rūpi ar tai lietuvių, tautystė, ar tai dora, žmoniškumas, draugijos klausimai, ar kitokios šviesios idėjos.

Jau pirmamjam savo straipsnyje („V. L.“ N27) minėjau „Tėvynės Myletojų“ D-tę, kuri, mano nuomone, yra pilnai atsakoma šitam apšvietos klausimui,—nereiktų tvirti naujos apšvietos sąjungos, T.M.D. galėtų tuo užsiimti. T.M.D.—te, be abejo, turi būti reorganizuota, turi permaintyti savo įstatymus,—kuriuos—nota bene—jau negali teisingai pildyti dėl jų pasenimo. Nors dar nežinia, kada T. M. D. užsiims savo reorganizacija, bet primenu čionai jai, kad užsiėmus sykį nepamirštų įtraukti į savo darbo programą ir knygynų organizavimo, ir kitų besirišančių su apšvieta dalykų. Nors tas dalykas jau seniau reikėjo įvykdyti, bet kad ikišiol nebuvo jis ne pajudintas, tai tegul jis bręsta Tėvynės myletojų mintise iki tam laikui, kada bus galima rimtai pakelti T. M. D. reorganizacijos klausimą. Tas laikas ateis, kuomet Lietuvoj pasibaigs revoliucija, dėlėi kurios ne vienas mūsų, amerikiečių, reikalas turi but atidėtas.

J. B.

Springfieldo lietuvių rezoliucija.

(Kopija).

Mēs, lietuviai Springfielde, Illinois, ir apielinkės susirinkę viešam susirinkime, po No 122½ North 6-th st. Springfielde, Ill. liepos 22 d. 1906 m. priėmėm sekančią rezoliuciją:

Apsvarstydami reikalus mūsų Tėvynės Lietuvos ir matydami pasišventima kai-kurių mūsų brolių karzygiškoj kovoje su neteisybe, prispauda ir nelaisve už gerovę, tiesas, ir laisvę mūsų Tautos ir gimtinio krašto išreiškiam jiems savo padėką ir garbę atsistojimu ir šauksmu „ura“.

Antru atsistojimu ir šauksmu „garbė kritusiems“ ištariam savo gailę tiems kareiviams, kurie krito ar tai kovoje su biurokratija, tuom šaltiniu prispaudos ir neteisybės, arba supuvo kalėjimuose pasmerkti už savo teisingus reikalavimus.

Bet —

Matydami šovinizmą sulenkusių ir surusėjusių vokiečių bei lietuvių, gyvenančių Lietuvoje, jų nelemtus darbus ir intrigas varomas ant nenaudos lietuviams su visa jų jėgose esančia gale;

Matydami darbus išdavikų šnipų, kurie tarnaudami aklai savo aklam viešpačiui-biurokratijai, stumia mūsų žmones į vargą, kalėjimus ar Sibirą vien už tą, kad jie reikalauja teisingų atmainų, laisvės;

Matydami darbus juodašimčių dvasiškuose rubuose, kurie sauvališkai mūsų Dievnamius pavertė į policijos urvus, o spaviedu čias į šnipinėjimo įrankius, idant tik kaip nors pasigerinti biurokratijai ir pasirodyti „blagonadežnais“, neatbodami, jog tokie šunuodegiavimai išein su didele nenauda žmonijai bei visam kraštui (pav. Roppas, Antanavičia, Oleka, Jarulaitis ir šimtai kitų);

Matydami pasibiaurėtinus pasielgimus lietuviškos dvasiškijos, kurie gyvendami ant šventos lietuvių žemės, krauju mūsų pratėvių apšlakstytos ir misdami jos duona, vietoj pagal savo užduoties, skelbti žodį Dievo, su visu pasiutimu griebias platinimo lenkystės, neatbodami ant protestų ir riaušių iš šalies savo pasekėjų (pav. Roppas, Verpechauskis, Šimeliūnas, Glodenis, etc.);

Matydami, jog visų tų nedorybių ir anarchijos vadu yra Vilniaus vyskupas Eduard Ropp, nes vien pagal jo padavijimus ir daleidimą Diev vama tapo paversti į policijos šnipų staigas, lenkystės urvus, kur mūsų patėvių lietuviška kalba yra niekinama;

Matydami tą biaurų, nenuplaunamą darbą vyskupo-provokatoriaus Ropp'o kuris suspendavo visų mylimą mūsų tautietį kun. Ambroziejų, vien už tai, kad jis yra tikru lietuviu, dirbo dėl lietuvių ir už lietuvių stoji;

Matydami šovinistišką politiką to apgailautino vyskupo, kursai vietoj platinti Dievo žodį mūsų Dievnamius pavertė į poliškus urvus, kuriose yra varoma politiška propaganda pagal instrukcijas suteiktas iš Carskoje Selo ir Vilniaus vyskupo padavijimus;

Matydami tos ypotos atvirą neapykantą prie lietuvių, priešingumą jų gerovei, laisvei ir pasikelimui;

Matydami tas visas skriaudas kurias mūsų tauta per tų intrigantų priežastį turėjo patirti ir šandien dar kenčia;

Mēs, susirinkusieji, skaitliuje 73 ypatų iš visų kraštų plačios Lietuvos

Protestuojame prieš tokius darbus, ir reikalaujame atšaukimo suspensijos kun. Ambroziejaus ir sugražinimo jam bažnyčios ir visų pirmiau jo turėtų tiesų su persiprašimu už neteisingą skriaudą;

Reikalaujame, idant vysk. Ropp'as ir Seinų pralotas Antanavičius tuo atsistatydintų nuo savo vietų, kaipo netinkanti užimt jas, ir nešdintųsi liuosu noru pas tuos, kuriems Lietuvoje budami tarnavo;

Reikalaujame, idant visi mažesni lenkomanai ir biurokratijos šnipai perstotų geruoju savo nelemtus darbus varę;

Reikalaujame visuotino apleidimo Lietuvos visų ištvirtėlių, platintojų anarchijos bei draugijos išnary, nežiurint kokią poziciją jie užimtų;

Nes, jei tie mūsų šventi reikalavimai netaps tuo išpildyti, mes budami lietuviams, niekad nedaleisim išsiplatinimui tokios betvarkės ir matydami reikalą nesidrovėsime griebtis už radikališkiausių įrankių prašalinimui tų nedorybių.

Jei tas mūsų balsas nebus kaltiunkų išgirstas, mes atsiliepiam į visus Europos Lietuvos griebties už visko, kuo galima išnaikinti tą betvarkę ir pašalinę repressiją, o ant mūsų pagelbos, kaipo ir ant visos Amerikinės-Lietuvos, gali visada tikėtis, nors ta akcija priimtų kono-extramiškiausių kovos formą, —

Ir dėlto mes vienbalsiai intonuojam, jog kaip usnys yra naikinamos gerų ukininkų išdirvos, kaip tranai yra metami darbščių bitelių lauk iš avilių, taip turi geruoju ar per prievartą pranykti visi tie, kurie misdami gardžia lietuviška duonele, netik ką neveikia labui apgyvento krašto, bet savo egzistencija užkenkia labai visuomenės ir krašto, — dėlto —

Šalin su provokatoriais! Šalin su lenkais šovinistais iš mūsų Tėvynės Lietuvos! Šalin su siurbėlėmis ir nenaudėliais!

Po šia rezoliucija pasirašo 73 ypatos.

P. S. Originalas pasiūstas į „Vilniaus Žinias“.

Ne visi atjaucia.

Gaila, kad ne visi atjaucia šiandieninio svarbaus mūsų tėvynėje darbo. Man rodos, kad jau visiems žinoma, kad po maskoliaus valdžia sujude visi darbininkai ir išvien eina prieš biaurią politiką, naikina monarkišką valdžią, nesigaili savo gyvastį paaukauti ir kalėjimuos badaut, o mes čia budami laisvės šalyje, gailimės keletą centų paaukauti tam naudingam darbui. Užimink katram, tai išgirai ko negirdėjęs: tai, sako, da yra laiko, tai girdėjęs nuo kokių inteligentų, kad da nėra pradėta revoliucija; kitas sako, kad tie pinigai nenuveina ant naudos revoliucijos, tik čia patenka į keno kišenių; kitas sakosi rengešis važiuoti į Lietuvą...

Tai jau tada mes visai ant išdirbtos dirvos bėgsime iš Amerikos į Lietuvą, kada pasidarys liuosybės kraštas, tai bus dailu, kada anie paklaus, iškur toks svečias, ar prisidėjai prie mūsų kruvino darbo, — ką mes atsakysim?

Man rodos, jau nėra tokios ypotos, katra nebutų girdėjęs apie revoliuciją. Matome tai laikraščiuos ir gauname laiškus, galima sakyti — kraujais rašytus, kas dedasi mūsų brangioj tėvynėj, kaip kazokai ir netikę kareiviai kankina nekaltus žmones, gėdina mūsų nekaltas mergeles ir seseris... Susipraskime, draugai ir draugės, kad tas sunkus pradėtas darbas bus nuveiktas ne šandien tai rytoj, ne šimet, tai kitą met; tad eikim pirmyn ir pirmyn, kovokim už tiesas prieš savo skriaudikus kas kuo galime; kas ginklais, kas grašiais. Šelpkime tą kovą. Negana to, kaip tai sako, kad jau aš daviau dešimtuką, ar kiek. Bet kur tik susieisime, kalbinkimės viens kitą prie tos kruvinos aukos, supraskime, kad tie centai tai didelę naudą kovojantiems suteikia.

Neklausykime tų jaunų, katrie nor sulaikyt nuo visokių gerų darbų. Tie patys, laikui bėgant, susipras ir su negražumu norės prie mūsų prisidėt, nebus kur jiems dingti...

Ne visi tą atjaučia. O ro dos teip aiškus, suprantamas dalykas. Lygiai teip neatjaučia nė darbininkų vienybės reikalingumo, kad darbininkams reikia rištis į visasvietinę uniją, į savo socialistišką partijas. Kur vienybė, ten galybė. Darbininkų milijonai, o didžturčių tik šimtai. Darbininkai! vienykimės, ir pranyks tie baisūs vargai ir priespauda! *Barzdinėlis.*

Isz Didž. Britanijos.

Škotija.

Pasibaigė kunigų peštinės. Berzelio 21 d. kunigas Talmontas iškeliavo iš Skotijos. Priežastis jo iškeliavimo yra tokia: Vieną dieną atsilankė į kleboniją kunigas J. Čiuberkis ir išsivedė airių kleboną ir kitą airių kunigą ir nutraukė tiesiok į Bellshill pas p. Bencevičių. Po keletos valandų sugrįžo klebonas su savo antru kunigu, o kun. Čiuberkis nutraukė savo keliu. Pargrįžęs klebonas namo, tiesiok traukė pas kun. Tolmantą į kambarį ir pareikalavo, kad jis (kun. T.) parodytų bedieviškų raštų, kuriuos, girdi, pats skaitai ir tarp žmonių platini. Kun. Tolmantas aiškiai tą visą suprato, kad tai čia yra kun. Čiuberkio ir jo sėbrų darbas. Jie niekaip negalėdami išvyti kun. Tolmantą iš Mossend, skundė jį visokiais išniekinimais airių klebonui. Pirmiaus, budavo, kun. Čiuberkis su savo sėbrais platinavo tarp tamsenių lietuvių paskalas, buk kun. Tolmantą, esąs „bedievis“, „socialistas“. Bet tuom nieko negalėjo padaryti, tai nurodė tam lupikui airių klebonui, kuris tik nori,

kad lietuviams akys būtų apdumtos. *Varguolis.*

Korespondentas matomai yra surašęs tik gandą, žinias vaikščiojančias tarp žmonių, bet pats to nepatyręs, nes ir nelengva patirti. Vienok kaip ten buvo kaip nebuvo su tuo kun. Talmunto prasišalinimu, yra aiškus faktas, kad tuodu kunigai negalėjo sugyventi ir turėjo viens prasišalint: gal greičiaus tų kunigų šalininkų kova dabar pasibaigs, ir jie užsiims kuo nors išmanesniu visuomeniškuose darbuose.

Red.

Politiszkos žinios. Maskolijos revoliucija.

Po Dumos manifestu, — kuri čia žemiau paduodame, — redaguotu Vyborgo mieste, Finliandijoje, pasirašė 181 atstovas, bet dar paskiau pribuvo ar 40 parašų. Slaptosios spaustuvės atspaudžia jį dešimtimis tukstančių egzempliorių ir per darbininkų organizacijas platina visur po žmones. Tik tai du laikraščiai išdrišo paminėti apie Dumos manifestą, ir tuo tapo konfiskuoti. Vos spėję surengt manifestą, Dumos atstovai turėjo skirstytis iš Vyborgo, nes būtų buvę caro valdžios areštuoti, kad ir Finliandija jau „laisva“.

Naujasis ministerių pirminkas Stolypin'as išleido savo manifestą į gubernatorius ir general-gubernatorius ir abelnai į visą valdžią. Manifesto turinys tai — mušt, užmušt, naikyt visokioms „legališkoms priemonėms“, draugijos priešus“, nuslopint visoki judėjimą, sutrint revoliuciją, — žodžiu — knutas, kardas ir kalėjimai. Gubernatoriai turi pilną savo valią, kadangi jie atsaką už viską. Skyrium išleistas Stolypino cirkuliorius skelbia, kad kiekvienas, pas kurį areštuojant bus rasta koki dokumentas,

metanti ant jo kaltę, turi but „išstremtas į tolymiausius valstybės kraštus“. Taigi pasaką ras kokį atsišaukimą prieš valdžią, tuo bus išstremtas. Kratos dabar daromos dienomis ir naktimis visur. Laikraščiai konfiskuojami, kaip niekad da nebuvo. Reakcija didesnė negali buti, kaip dabar. Ir dėlto tik yra viltis, kad ji, negalėdama eiti tvirtyn, turi neužilgo pradėt pult žemyn, o tas puolimas tai reiškia valdžios žūtį. Visam sviete dabar vieši nuomonė, kad caro valdžia priėjo prie peskutinio savo gyvenimo laipsnio, nuo kurio nugarinės į bedugnę, kadangi atgal neina...

Svarbesniejai šios savaitės atsitikimai:

Peterburge kazokai 2-ros ir 3-čios eilės, kurie laikomi pulkuose nors jau jų tarnystės laikas išsibaigęs, — metė ginklus ir išsiskirstė namo, nelaukdami, kada juos paleis.

Jaroslave 12 apsiginklavusių vyrų naktį įėjo į vieną spaustuvę ir privertė perspaudzinti Dumos manifesto 50 tukst. egz.

Varšavoj Singerio mašinų dirbtuvę privertė uždaryti, turbut rengiant visuotiną streiką. Lobzjuje (Lenk.) sudegė Woydyslawskio fabrikas, vertės 40,000 dol.; sako buk streikininkai uždegę (greičiau juodašimčiai): Falkowski'o dvaras riaušių ištiktas. Caro adjutanto bar. Frederikso dvaras, Peterburgo apygardėj, tapo kaimiečių sunaikintas. Jenerolas Frederiks telegrafavo į Gatčiną, kad atsiųstų kariumenės, bet jam atsakė, kad kariumenė teip paskirstyta Peterburge ir toks yra grasinantis padėjimas, kad negalima jokį karių atleist (Peterburgas yra apgulimo padėjime). Praneša iš Helsingforso (Finliand.), kad utarninko vakare susirinkę 1500 karių ir jurininkų pri-siekė kariauti žmonių puseje. Moskoje įėjo ginkluoti

žmonės į brangumynų krautuvę (jubilerį), matant saviųin kui, pasiėmė brangių akmenų keliolikos tukstančių vertės, ir išėjo niekeno nekliudyti. Ties Varšava tapo sustabdytas panašiu budu traukinys ir apiplėštas vagonas, kur buvo pinigai vezami nuo įvairių stočių. Paimta į 7,500 dol. Zandaras ant traukinio tapo užmuštas.

Vieton užmušto Juodųjų jurių laivyno komendanto Čolnino, Stolypinas paskyrė jurininkams malšėti adm. Skridlovą.

Varšavoj du žmonės užpuolę einntį žandarų pulkauninką Salamatovą nudurė su štiletiais.

Krasnovodske geležinkelio karių batalijonas sykiu su minia darbininkų užpuolė ant kalėjimo, kur buvo prikimšta daug politikos nusikaltėlių, su tiksu juos paleisti; buvo susiremimas su ištikimaisiais kariiviais.

Kaukaze vėl atsinaujina totorių muštynės su armėnais ir rusais. Šušoje jau buvo didesnis mušis au kariumene; mažesni sumišimai buvo kitose vietose.

Išleidžiama revoliucionierių daugybė atsišaukimų: į kariumenę ir jurininkus, į kaimiečius, į miesto darbininkus ir į visus žmones.

Rusijos Valstybes Dumos manifestas.

Caro valdžiai paleidus Valstybės Dumą, ši prasišalino į Finliandiją, į Vyborgo miestą, kur 24 d. liepos išleido manifestą į žmones, kuris pagal anglišką telegrafiską pranešimą teip skamba.

Į visuomenę nuo jos atstovų.

Piliečiai visų Rusijos kraštų! Parlamentas tapo pakrikdytas ukazu 21 d. liepos. Išrinkote

mus kaip savo atstovus ir padėte mums kovot už tėvynę ir laisvę. Išpildant jūsų reikalavimus ir mūsų priedermes, stengėmės padaryti įstatymus, kurie užtikrintų žmonėms laisvę.

Pareikalavom prašalinti ne atsakomuosius ministerius, kurie nenubaudžiami lauzė įstatymus ir mindžiojo laisvę.

Pirmiausiai norėjome išvesti iki galui įstatymą, padalinantį darbo žmonėms valstionims žemę, ir paskiriantį tam tikslui valstybės, caro, klioštorių ir bažnyčių, o teipo-gi ir privatiškus laukus, keliu priverstinos ekproprijacijos (atskyrimo).

Valdžia palaikė tą įstatymą negalimu ir Dumai pripažinus da kartą su didesniu pabriežimu reikalingumą priverstinos eksproprijacijos, išrišo parlamentą.

Valdžia žada sušaukti naują parlamentą už septynių mėnesių Maskolija per ištikus septynis mėnesius turės pasilikti be žmonių atstovų ir tai tuo laiku, kuomet visuomenė stovi ant sugriuvimo krašto, kuomet pramonė ir vaizba yra pakirsta, kuomet visa šalis verda neramumu ir kuomet ministerija parodė visą savo nebrėkumą prie teisingo pakakinimo žmonių reikalų. Per septynis mėnesius valdžia elgsis sauvališkai ir kovos su žmonių judėjimu, norėdama rasti sau parlamentą jai palankų ir vergišką. Jeigu vienok pasiseks jai visiškai nuslopinti žmonių judėjimą, ji visai nesušauks jokio parlamento.

Piliečiai! Stovėkite už sutremptas savo tiesas, kol neįvyks visuomenės atstovija ir valstybės parlamentas. Rusija neturi likti nė vienos dienos be žmonių atstovijos. Turite įrankius, kuriais tą tikslą pasieksite.

Valdžia neturi tiesos be nutarimo žmonių atstovų rinkti iš žmonių mokesčius, nė patraukti į kariumenės tarnystę.

Tai-gi jūs šiandien esate valdžia. Pakrikdytasis parlamentas turėjo tiesą atsakydamas valdžiai, kad ji negaus nė pinigų, nė kareivių. Jeigu-gi valdžia užtrauktų kokią paskolę, tai ta paskolė nebus tikra ir teisinga be žmonių atstovų leidimo. Rusijos visuomenė tų paskolių niekad nepripažis ir niekad nebus raginama išmokėti jas.

Sutinkant su tuo, kas augščiau sakyta, neduokite sostui nė vienos kapeikos, nė vieno kareivio į vaiską, kol nebus sušauktas parlamentas iš žmonių atstovų. Bukite pastovus ir tesėkite kovoje už savo tiesas. Jokia galė neįstengs pasipriešinti tvirtai, sutinkančiai žmonių valiai.

Piliečiai! Toje neišvengtinėje kovoje, kuri yra mūsų visų priederme, jūsų atstovai bus su jumis.

Iš Amerikos.

John Rockefelleris teisme.

Milliardierius John Rockefeller „Kerosino Trusto“ valdonas, pereitais metais pridirbo Ohios valstybėj tokių apgavysčių už kurias turėtų būti dideliai nubaustas, kaip kriminalistas. Jis ilgai sau ramiai gyveno New Yorke, o detektyvai griozdė po visą Ameriką jieskojo mat Rockefellerio, kad patraukti į teismą. Tik išgirdus, kad Rockefelleris išvažiuoja į Europą, susekė kad jo gyven-ta New Yorke. Išvažiavo, ir teismas turėjo laukt iki parvažiuos (smertinį žmogelį už tokius prasižengimus gal būtų radę ir Europoj!) Dabar eina gandas, kad jis parvažiuoja ir teismo pasiuntiniai laukia išskėtę nagus areštuoti tą pabėgėlį, kuris grįžta, matyt, be baimės, sušatoj po piet buk turėjęs išeiti iš laivo „America“ New Yorke. Tą dieną Findlay, Ohio, advokatas

James O. Troup Green stoji į teismą Rockefellerio vardu atsisakė perskaityt varantą ir uždėjo kauciją sumoję \$1,000. Byla bus 4 d. rugpiučio, kuomet pats Rock. pribusias teismui ir prašymą, kad Rockefellerio byla, kur kaltinama už suokalbi (prieš mažesnesias kerosino kompanijas), būtų palešiuota. Kaip priežastį paduoda keletą neva padarytų klaidų, buk netyčia tai atsitiko. (Mat kapitalistai nesivadina „neklaidingais“, jie tuo skiriasi nuo svieto valdonų—karalių ir popiežių). Na, tai tik triukšmo, be abejonės, bus padaryta, teismo komedija atlošta, ir daugiau nieko.

D o v a n a R o o z e v e l .
t u i .

Iš New Yorke pranešama, kad prezidentas Roozeveltas gausias Nobelio dovaną už užbaigimą karės Maskolijos su Japonija. Formališkai apie tai praneš prezidentni Švedijos karalius gruodžio 10 d. Kokia bus ta dovana, nepranešama. Gal tai bus koks medalis.

A u d r a .

St. Louis, Mo. apygardėje liepos 26 d. buvo baisi audra su perkunijoms, nuo kurių pakilo daug gaisrų, elektros ir telegrafo stulpai ir vielos sutraukta. Laivas „Liberty“ ant Mississippi upės tapo išneštas į negilią pakrantę, bet ne sudaužytas: keleivių nė viens nežuvo.

Didelis gaisras.

Mieste Fountain City, Wis. prie upės Mississippi, buvo didelis gaisras, kurs nušlavė visą „bloką“ fabrikinėj dalyj. Nuostolis apie \$100,000, ir kad tik kiek but apėmęs visą miestą, kad ne ugniasargiai. Sako, tai didžiausias gaisras Buffalo pavietos istorijoje.

V e r g i j a A m e r i k o j .

Tankiai girdėti, kaip tik-ką atvykusieji ateiviai papuola į tikrą vergiją, iš kur ir ištrukt

išbėgt negali. Tankiausiai teip atsitinka pas farmerius, kurie norintį pabėgt darbininką saugoja su šaudykle, ir jei bėga—nušauja. O jei pabėga, tai nemoka pasiskust, tai teip tie vergijos prilaikytojai ir lieka nenubausti, o vergija nenyksta. Tam tikra policija, detektyvai retai tai suseka, nes juk jie užlaikomi tų pačių paver-gikų—kapitalistų valdžios.

Dabar išėjo į aikštę vergijos budas bent iš vieno krašto įsekmui iš Floridos. Tulas Benjaminas Vilenskis darbininkas iš New Yorke, pargrįžęs iš Floridos papasakojo baisius tokios vergijos dalykus. Darbininkų kruva buvo išvažiavus į Floridą, ir ten kiti nežinia kur dingo, o Vilenskis, pirma buvęs sveiku žmogum, dabar tik šešėlis: visas sukankytas ir parmuštas prie sunkių darbų.

„Jeigu kas korporacijai kaltas pinigų, o bando pabėgti, tai tokį netik plaka, bet da j kalėjimą įmeta“—sako Vilenskis. O korporacijai dirbanti darbininkai niekad jai negali išsimokėti. „Išdirbus man savaitę,—sako V.—pasakė man kad uždirbau \$6,30, bet, girdi esu kompanijai kaltas \$7,00. Žinojau, kad tai melas, bet ką galėjau daryt?“ Prie darbo saugojo murinai—sargai su revolveriais rankose... Vilenskio papasakojimas tilpęs Clevelando dienraštyje „Plain Dealer“.

Iš lietuviškų dirvu Amerikoje

Taunton, Mass. Šitas miestelis nedidelis, apgyventas veik 30,000 žmonių. Daugiausiai čia yra prancuzų ir airių. Lietuvių yra 11 šeimynų, išviso su pavieniais bus j 40 ypatų vyriškos lyties. Čionaitiniai lietuviai yra labai tamsūs; iš tiek lietuvių tiktai keturi skaito laikraščius „V. L.“, „Lietuvą“, „Viltį“ ir „Keleivį“ su jais sunku ką nors

gero nuveikti. Čia prakilnesni keli jau nuo seniai buvo geidę sušaukti viešą susirinkimą. Atkeliavęs čia K. Rutkus L. S. P. A. agitatorius, užmanė sušaukti kuogreičiausia viešą susirinkimą su prakalboms. Šv. Kazimiero draugystės višinininkai ant to sutiko, ir liepos 1 d. nutarė padaryt prakalbas podraugiai su lenkais, kurie čia teip-pat miega letargiškai. Kun. Peza, iš Brockton, Mass. buvo atkeliavęs su savais reikalais į Taunton, Mass. ir prizadėjo kalbėt lietuviškai ir lenkiškai ir priketino dar kokius tris kalbėtojus su savim atsivešti ant 15 d. liepos susirinkimo. Bet atėjus laikui susirinkimo bei kalbų, kun. Peza, prezidentas C. Kom. Revoliucijos Šelpimo, kalbėjo ne apie dabartinę revoliuciją Rusijos, Lietuvos ar Lenkijos, bet apie pasikėlimą lenkų (Pawstania) 1861 m., kurios niekaip negalima pritaikyt prie dabartinės revoliucijos. (Nejieškokit peiktino, kur to nėra. Kalbėtojai nieks negali diktuoti, ką jis turi kalbėti. Jeigu kalbėtojas būtų kalbėjęs priešais revoliuciją, tuomet galima būtų ir kritikuoti. Dabar matyt, jis kalbėjo neatgaleišviškai, tai ir gerai. Red.). Kun. Peza, lietuviškai nekalbėjo, o kad prizadėtų su savim lietuviškų kalbėtojų neatsivežė, tad jų vietoje jis pasivadino kokį ten prancuzą, kad kalbėtų prancuziškai ir angliškai, kurių tai kalbų lietuviai ir lenkai nesupranta.

Kun. Peza, savo ištikimam F. Warmankučiu (kurisai teipgi nori dar išsimokint ant kunigo), prisakė, kad K. Rutkų ne leistų kalbėt, delto, kad jis yra socialistas, ir jo kalba jam nepatinka! Bet Rutkus, verš te isiveržė kalbą laikyt ir veik valandą kalbėjo vien lietuviškai ir visiems labai patiko, bet ilgiaus jam kalbėt buvo negalima delto, kad kun. P., F.

Warmankutis ir prezidentas šv. Kazimiero d-tės, sėdėdami užpakalyj, badė su pirštais, kad baigtų kalbą. Nenorėdamas Rutkus pakelti vaidų, užbaigė savo kalbą, ragindamas paaukaut po kiek kas išsigali revoliucionierių pašelpai. Lietuviai sumetė \$12,00 ir lenkai \$2,00 su centais. F. Warmankutis neva buvo rašinėjās kas kiek davė, bet paskui pasirodė, kad tik penkių ypatų užrašė, o visų kitų ne! Kodėl jis kitų ne užrašė? Jis viską teip taisė, kad kun. P. geriau patiktų. Surinkus aukas kun. P. susirinkimą uždarė, nors žmonės labai norėjo dar kad jisai kalbėtų lietuviškai arba, kad leistų kalbėt Rutkų.

Rutkus matydamas tokia netvarką susirinkimo dėl kun. P., nutarė su keliais lietuviais sušaukti antrą susirinkimą ant 22 d. liepos susiėjo labai mažai gal tik kokia 13-14 vyrų ir trys lietuvaitės.

Kalbėjo Rutkus ir F. Warmankutis. Čia sumetė \$470 aukų. Iš viso, atitraukus lėšas už salę \$2,00 lieka revoliucijos naudai į \$17,70. Vienbalsiai nutarė susirinkimas siųsti tas aukas tiesiok tikriems revoliucionieriams, L. S. D. Partijai.
Tauntono Lietuvis.

Springfield, Ill. Liepos 22 atsibuvo viešas didelis susirinkimas lietuvių Springfield'o ir iš aplinkinių miestelių kaip tai Riverton ir iš kitur, žmonių susirinko pilna salė yra ir moterų, ko dar mūsų apielinkėj nebuvo buvę. Buvo prakalbos apie abelų mūsų šiandieninį vargingą padėjimą nesupratimą reikalo vienybės visų darbininkų.

V. Černiauskas kalbėjo apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir jo naudą. Ragino lietuvius prie jo rašyti ir prigultėti kaipo prie dručiausios ir geriausios lietuvių tautiškos organizacijos.

Jonas Brundza kalbėjo apie socializimą ir jo mierius, ką socializmas žada darbininkams ateityje. J. Klembauskas kalbėjo: Koei darbininkai kals save ir savo draugus prie kryžių ir kapos kančiais, kolei tie kryžiai žibės ant galvų carų ir kunigų krutinių patol darbininkai neš vergijos jungą... Aiškino teipgi socializmo mokslą ir rodijo kiekvienam darbininkui vienytis po jo rondonu veluku; socializmas tik tai išves darbininkus iš dabartinės kapitalizmo nelaisvės ir vergijos retėžių.

Pone Višniauskienė, padekliamavo „Su Dievu Lietuva“. Paskui draugas Fortunatas Bagočius, studentas Pittsburgo akademijos, kalbėjo apie tėvynę Lietuvą, dabartines žudynes ir persekiojimus mūsų brolių per caro tyronišką valdžią. Nurodė teipgi kaip Lietuvoj mūsų dvasiškija pastojo uoliausia carizmo ir biurokratų apginėja, kad net dievnamius ir išpažintį pavertė į urvus policijos ir šnipinėjimo; vietoje skelbti Kristaus mokslą skelbia lenkystą po lietuvių bažnyčias ir tt.

Petraukęs kalbą F. Bagočius perskaitė atsakančią savo kalbai rezoliuciją (žr. augščiau. Red.) kuri vienbalsiai visų susirinkusių tapo priimta. Atsistojimu ir šauksmu „ura“ visų susirinkusių išreikšta garbė pasišventusiems karzygiams kovojantiems už laisvę. Antru atsistojimu ir šaukimu išreikšta garbė kritusiems su ištarimu mus gailės tiems broliams kurie krito kovoje su carizmu arba biurokratų valdžia. Tas ant publikos padarė nemažą įspudį ir ne vienam iš rito šakių gaili ašara...

Paskačius ir priėmus rezoliuciją, nors buvo jau velus laikas 11 valanda, bet susirinkusieji prašė dar F. Bagočiaus pakalbėti apie socializimą. F. B. prašymą maloniai priėmė ir kalbėjo gana suprantamai apie

socializimą tris bertainius valandos.

Susirinkusieji visą laiką užsilaikė ramiai išreikšdami savo užsiganėdinimą kalbėtojam delnų plojimais.

Senas Krivaitis.

Dumos nutarimas priešais žudynes.

Liepos 12 d. Valstybės Duma priėmė socijaldemokratų sumanymą, kas link žmonių atrėmimo žudynėms, Maskolių valdzios steigiamoms su pagalba „chuliganų“ (valkatų).

Išklausius komisijos pranešimą apie Baltstogės skerdynę, Valstybės Dumą tvirtina, jog Baltstogėje nuo Birž. 1 d. ligi 3 d. miesto ir kariumenės višinininkai su chuliganų pagelba užmušinėjo beginklius žydus— ir vogė jų turtus. Šita žudynė buvo iškalco vietinės valdzios rengiama, liepiant ir vadovaujant augštesnejai vyriausybei. Koliai valstybės valdžia bus rankose dabartinės žmonėms nepraklausančios valdzios, kuri griebesi by kokių įrankių; kolei teismas nebaudžia tikrų kaltininkų— vienintėlis budas apsiginti tai žmonių apsiginklavimas. Valstybės Duma šaukia žmones patiems gintis ir kviečia vietines įstaigas padėti žmonėms apsiginkluoti. Randame dar reikalingu: 1) siųsti Valstybės Dumos sąnarius ten, kur labiausiai grasina skerdynių pajodus; 2) šaukti žmones priešinti žmonių išsiluosavimo nevidonams, kurie piudo vienas tautas prieš kitą ir reikalaui lygių teisių visoms tautoms; 3) priminti kareiviams ir aficieriams, kad tai jų pareiga ginti gyventojus nuo galvažudžių gaujos; 4) mesti paniekiniimo dėmę Baltstogės valdininkams, kurių neaplenks žmonių teismas.

Rusijoje tokius darbus vadina „juodaszimtiniais“.

Kadangi rašytojai prašo per spauzdinti šį straipsnį, tai mes perspauzdiname, pridėdami, prie progos, šią pasargą. Ta ypata, kuri iššaukė šį straipsnį (Butkus), keli mėnesiai atgal darė ir mums panašius užmėtinėjimus, bet mes tuomet manėm — geriau bus pasielgus teip, kaip tie Krilovo „Keleiviai“... Bet kad vis nesiliauja tulos ypotos savo šlykščių darbų, tai geriausiai juos, tuos darbus viešai ir plačiai apgarsinti.

„V. L.“ Red.

Philadelphijos 1-ma L.S.P.A. kuopa visai netikėtai gavo į savo rankas sekantį laišką, kurį litera literon paduodama „Kovon“, praneša visuomenei apie biarius pasalunų dardus. Laiškas skamba (talpinam originališkai) šiaip:

„Meriden, Conn. 6. 06.

Malonus Tautbroli

P... „(apleidžiam tos ypatės vardą.—1-ma kuopa.)“

Nenusistebėk tamista ant šio mano klausimo zinodamas kad aš į partye nebeprigulu O toki klausima klausu zinoma tures ar velau ar ankščiau tures pasiroditi Aš Kantrei tile iau ta visa zinodamas Mislidamas kad aš tik vienas žinau 30 May 06 par New York važio ient man tek išgirsti no P. S. naru kad ir je apetai zina O gal dar ir daugiau N-gu aš laukiau Seima tikedamas jog tas numasgas visas biaribes dabar nematidams neeku apetai Klausu tamstos gal buva slapta apreikšta ape Nedateklū Kovos išde vasare menesi buva iau sanarams zinoma ape Nedatiklu bet tas matomai ne išgelbeie Aprele Menesi Philadelphias Kuopas Uztikimesni sanarej tapa šaukti ir nutare Nedateklū \$300 Ušdanktj Su prisustam Aukam Ant Revo-

lucyos lietuvaj. O aekaitas zinoma padaris Szakar makartas lengvas darbas del Redistes Mielas Broli Muzikantu She nnoodh biauri Role atlošta bet Szito darbiauresne Muzikantai gal Sakitj kad ir ie Streikerej Kovos Rediste Sakisis teisisis Kad ir j Revoliucye Kele tarpe Sava bralu taigi kalte pulant sanaru partijos tarpe Kuru ir tamsta busi paskaititas ir Remeies takias biaribiu jnsitututa ir Mielas Brali p. Dirbom Platinom Remem tverem ir Sutverem teisibes partijos Szaka O Kaip jie acizimiu Su teisebe taj Mutais Sar-mata ir Sakitie kad mes asame ia tvere taigi aš sakau Kad ta Partye veda Ne Musu Draugaj ali Cara šnipaj ir kaip pra eita Rudeni J. O. Szirvidas pasake kad ta partye tiek įlgai bus kol aš. Czon busu aš išvažas ir partyes Neliks nepesaka zenkla Ma Rudeni Renges ant šas vasaras j lietuva ale cara kaip nenuvarte taj ir ap-sitoie Saguodone

J. Butkus

47 Pine str.

Meriden, Conn.”

Tas Butkus yra mums gana gerai zinomas. Pirmiaus buvo musų kuopoje, Philadelphijoje, kaipo L.S.P.A. draugas. Tačiau šis visuomet turėjo maniją „laisvės“, tai yru turėjo prepretenzijas ant šliupiškojo laisvamanizmo. (Tegul straipsnio autoriai nerugoja ant mūsų, kad čia praleidžiame keletą eilučių, kur bereikalingai, mūsų nuomone, vartojami toki išsitarimai, kaip „kvailos“ ir kiti. „V. L.“ Red.) Galejo ir visuomenė patėmyt, kaip tas Butkus rašinėjo pernai rudenyje į „Lietuvą“ ilgus, bet kvailus hymnus Šliupo persikrikštijusiam „tautiškam komitetui“, o pliekė draugą S rvydą ir kitus, nepripažinusius Šliupo autoriteto. Vėliaus jis išlindo su balsais nuo Philadelphijos „9 ir 30 draugysčių“, balsuojant apie paskyrimą delegacijos pi-

nigų. Kadagi tos „draugystės“ pamačiusios laikraščiuose Butkaus už jas užbalsavimą, nuo savo liuosnorio „atstovo“ atsisakė, tai, suprantama, jam žmogūiui Philadelphijoje pasidarė per karšta ir pasmuko vyras kitur „darbuotis“ „laisve—„manijos“ labai...

Nesiteisinsim prieš protą, kuriame nesimato dugno. Tačiau šis užmetimas apie aukas yra svarbus,—gali įvest visų menę į neuzsitikėjimą. Ypač, kad tie Butkaus darbai eina per laiškus. Juk, kas gali žinot, kiek jis tų laiškų jau pri-rašė.

Revoliucijinės aukos, plaukę per „Kovos“ Redakciją sto vi šiaip:

1905 m., gruodžio 26 išsiųsta telegramu Tilzen \$370,00. Nuo to yra kvita iš „Bank of Commerce“, kvita N 16 iš „D. Balso“ Redakcijos per L. Visminą ir pakvituota 11-12 numerij „Darbin. Balso“, metų 1905.

1906 m. sausio 11 išsiųsta per „Drezdener Bank, Berlin“ \$400,00. Nuo to yra minėto banko dublikatas N8053, kvita N23 iš „D. Balso“ Redakcijos per L. Visminą ir pakvituota šių metų „D.B.“ N2.

1906 m. kovo 6 išsiųsta per „Drezdener Bank, Berlin“ \$730,00. Nuo to yra minėto banko dublikatas N8213, kvita N47 nuo „Lietuvos Socijal demokratų Partijos, revoliucijos rėmimo komiteto“ per L. Visminą; teipgi pakvituota „D. Balso“ N4 š. m.

Visos tos kvitos yra visuomenei atviros ir kiekvienam norinčiam, galimos matyt „Kovos“ Red., bei persitikrint patėmus „D. B.“

Kaip matoma iš augščiau pristatytų kvitų: banko „D. Balso“ Red. ir „D. Balso“ pakvituojimų, visi pinigai, revoliucijai suaukauti ir „Kovos“ Red. prisiųsti—\$1,500,00, yra teisingai išsiųsti iki balandžio š. m. per „D. B.“ Red. Lietuvos

revoliucionieriams. Tos kvitos perkratinėtos 1-mos L.S.P.A. kuopos susirinkimuose. Dabar bus tam tikrai sušauktas vietinis Philadelphijos revol. šelp. komitetas, išrinktas per 10 vietinių draugysčių ir vėliau užtvirtintas beveik visų liet. draugysčių esančių Philadelphijoje; tos kvitos bus perduotos ir jam perkratyt ir paliudyt.

Kaslink aukų, suplaukusių „Kovos“ Red. jau vėliau—kurį dabar yra netoli \$500,00, tos tai tebėra redakcijoj ir rengiamos siųsti „D. B.“ redakcijon.

Kiek buvo siųsta „Kovos“ redakcijon, tos visos iki centui kas sanvaite buvo pagarsinta. Kiteip, aukavusieji butų tuojaus pareikalavę išaiškinimo.

Todėl apie kokius nors revoliucijinėse aukose nužvelgimas negal but ir kalbos.

Partijos gi jokių nepriteklių nebuvo; koki buvo, kaip antai užsivilkime užsimokėjimo redaktoriui algos,—kurie ir dabar tebėra,—tai tuosius matė ir mato ne tik tai musų Partijos draugai, bet ir visi žmonės. Bet ir tai jie nesiekė sumos išmislytos p. Butkaus. Nepritekliai yra visuomet uždengiami musų partijos draugų.

Iš kur p. Butkus pasėmė tokias biurias žinias? Beto, jis sako, kad net ir New Yorko draugai tokias žinias jau turį.

Pasiremdami ant augščiau pristatytų išaiškinimų, mes, Philadelphijos 1-ma L. S. P. A. kuopa, reikalaujam nuo p. Butkaus: 1. Suteikti faktus toms biurioms, per laiškus platinamoms paskaloms. 2. Pranešti, kurie yra musų partijoje draugai parsidavę carui už šnipus.

Reikalaujame užganėdinti tuos musų reikalavimus bėgyj šio liepos mėnesio. Pralinkus tam, kreipsimės prie p. Butkaus keliu teisdarystės.

Priduriam, kad mes tokius kaip šis p. Butkus, slaptus darbus, laikom už pasalingą norą

kenkti revoliucijos šelpimui ir musų partijai. Prieš tam, grynos melagystės keliu.

Toliaus, reikalaujame New Yorko tuos draugus, kurie ką žino apie primenamas per p. Butkų musų nedorybes, viešai apie jas pranešt. Gali, kas ką žino, pranešt per visokius liet. laikraščius

Vardan labo visuomenės, prašomes kitus liet. laikraščius tą perspaudint.

Pasirašom 1-mos L.S.P.A. kuopos komitetas:

Pirmsėdis *Jurgis Lukaševyčė*,
Sekretorius *Ant. Bernotas*,
Fin. sekr. *Ant. Kvederas*,
Išdin. *Elzb. Slančiauskaitė*.

Pasiteisinimas ir pasisąskynimas vienas už visus.

Matydamas begalinį teršimą tai Chicagiečių, tai Waterburiečių, negaliu užtylėti nepaiskinęs liet. visuomėnei, koks tų dalykų stovis. Neaiškiniu melagystė, tilpusių N23 „D. Vilties“ iš Waterbury'o, Conn. tik peržvelgsim NN. 24, 25 ir 27 „Darb. Vilties“. Tę randame kad: „Chicaga urvas paleistuvysčių ir nemoraliskumo; žmonės tamsūs ir nedraugiški, inteligentai pirmos klijos paleistuviai ir tt.; o vis dėl to, kad pp. Tareila, Žemantauckas netapo išrinktais ant toliaus į centrališką komitetą S. L. A. Net delegato—šių melų autorius — viduriai sugedo, o vis dėlto, kad virš minėti ponai iš centrališko komiteto prašalinti tapo.

Toliaus eina 11-tos kuopos S.L.A. tuliems sąnariams, kad: nenuoramos, socialistai, revoliucionieriai (jis jaučiasi laimingas, kad nerevoliucionierius, o ką priguli prie C. Kom. Rev. Šelp., tai tik dėl garbės) (Spėjate! Negera spėti neturint aiškių faktų. Red.) maištininkai ir visoki kitoki, tai vis dėl to, kad buvo priešingi

siuntimui delegato A. Povylaikos ant XXI seimo S.L.A., ir kad tam tikslui rinko nuo sąnarių parašus. Laiškuose su linkėjimais iš Waterbury'o, Conn. ant XXI seimo S. L. A. siųstuose iš didesnės dalies vien išniekinimai „neramiųjų“ vietinių tautiečių; jie siūsti bemaž vienos ir tos pačios ypatos, nes iš tų laiškų siuntėjų tuli nėra šyt nemoka, o vardan vieno antai V. Kenausio net du laiškai tapo nusiūsti! Teršia mat sau nepatinkamas ypatas kaip įmanydamas, o vis už tai kad priešingi buvo siuntimui delegato. Iš ko prasidėjo 11-toje kuopoj vaidai, yra tilpę N 21 „Vien. Liet.“ Ant kiekvieno viršminėto autoriaus melo atsakyti ir darodėti faktais, per daug užimtų laikraštyj vietas. Kas nori persitikrinti, kad jis viską meluoja, te perskaito N. 24 „D. Vilties“ tilpusį straipsnį po antgalviu „Įspudziai nuo XXI seimo S. L. A.“, kur yra tuli seimo aprašymai arba protokolo ištraukos; tas ištraukas tesulygina su patim protokolu, o persitikrins. Jis jau nesigaili mėšlų savo draugų priešams, ypatingai nesigaili saviems priešams. Savo priešus, žinoma, pats pagimdė su savo neteisingu pasielgimu. Sako, kad tik keli kuopoj atsirado „rėksniai“, kurie vaidus sukėlė. Tas tiesa. Tačiau reikia atminti, kad tie rėksniai vaidus kėlė ne prieš visą kuopą, tik prieš tris sauvališkai kuopoj besielgiančias ypatas, kurių buvo noras, priešais didesnę dalį kuopos sąnarių, kad išsiūsti A. Povylaiką delegatu ant XXI seimo S. L. A. ir tas sauvališkas pasielgimas su prantama buvo priežastis sukilusių kupoj vaidų. Teipgi jeigu kuopos kasierius J. Žemaitis but pasielgęs teisingai, jeigu pirma laiko nebut atidavęs A. Povylaikai (neva per K. Kazemėko rankas) pinigų, be abejonės po seimui tų pinigų—delegato kelionės kaštų—

A. Povylaika nebut aplaikęs—kas ir dabar dar per kuopą nėra pripažinta, nors A. Povylaika jau juos ir turi.

Tasai melų korespondentas, norėdamas suklaidinti visuomenę, buk ne vienas tuos (melagingus) atsitikimus aprašo, pasirašo kas kartas kitu pseudo nimu k. t. „K. M. Pundzlalis“, „Nenuorama“ ir kitais, o vis ta pati ypata. (Gali but, bet jeigu reikėtų liudyti, tai ir ne galėtumėt! Dėlto neverta nė kalbėti, o juo labiau rašyt apie tai. Negražu spėti! Red.)

A. Žilinskas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Nauji sąnariai:

Valparaiso, Ind. (mokiniai)	
Bron. Balevičia	30
Stan. Šafranauckas	30
Petras Gavėnas	30
Pr. Smilgevičia	30
Leonas Braškis	30
Juoz. Molis	30
Petr. Petraitis	30
Juoz. Radzius	30
Jon. Šileika	30
Courtney, Pa.	
Ant. Orintas	60
Juoz. Lekavičia	60
Juoz. Kraupis	60
T.M.D. Sekr. A. Ramanauckas.	

Pavojus mainu darbininkams.

Per daug didelis pasitikėjimas ant unijos gali juos padaryti nepaisančiais.

Pergales, kurias unijos mainieriai įgijo ant minkštosios anglies operatorių gal but kaip po lekeija mainų darbininkam iš kurios jie gali daug pasinaudoti. Operatoriai buvo susiorganizavę ir tikėjo pasekmingai pasipriešinti unijai ia visai ją panaikinti. Tada jie tarėsi priversti mainierius dirbt teip ilgai, kaip operatoriams patiks

už žemesnes prekes, negu jie dabar gauna.

Štai angliakasiams pamokinimas: operatorių organizacija nebuvo gana druta.

Tik vienas budas, kaip mainų darbininkai gali buti pergalėti, kaip operatoriai buvo pergalėti; t. y. jei jie nebus gana tvirti kovoti, ir dabar yra pavojus, kad unija neimtų silpnėti.

Dėlko?—jūs paklausite. Nes ašsidedami ant to, kad kontraktai yra pasirašyti ant 2-jų ir 3-jų metų, mainų darbininkai gali pamislyti, kad dabar jau nereikia uniją laikyti stiprybeje. Jiems gali pasirodyti, kad dabar jie gali apleisti ją ir gali nieko jį nemokėti per visą 3-tą metų. Jie gali patys sau sakyti, kad jie gali tą daryti, jei tik jie vėl prie unijos sugrįš baigianties kontraktui ir parodydami operatoriams, kad unijoje yra daugelis sąnarių.

Bet jie gali su tuo labai suklysti. Tai nesiskaito unijos galybė, kuri pasirodo baigianties kontraktui, tik tik skačtosi ta galpbe, kokia buvo, kol kontraktas pildėsi; tik tada, unija yra galinga, tik tada jie gali pasipriešinti operatorių pasistengimams ruzazinti mokestis ir gali priverst juos moket pakeltą mokestį.

Isz visur.

Peterburge konfiskuoti saityros laikraščiai, kurių kaina buvo 5-10 kapeikų, dabar pardavinėjami gatvėse po 1-2 kapeiki. Užklausus, dėlko teip pigiai dabar parsiduoda laikraščiai, nešiojantis laikraščius vaikelis greitai atsako: „Užtai, kad patį pigiai gauname, po 50 kapeikų už šimtą“.—„Nuo kogi jūs perkate“? — „O nuo policistų“... Ar tik nedėlto policistai su tokiu stropumu ir meile persekioja laikraštinkus.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziaudien.

Parašė J. šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tąsa.)

davinės patvadų, bet tiktai atliks pareigas budavojimo senų ir naujų pylių¹⁾ ir budavos tiltus²⁾.

11. Anė valdimieras į savus lobius nepriiminės burus (chlopus) ponų, šlėktos ir dvasiškijs, nė gi atžagariai burus iš valdymiero lobių šlėkta ir dvasiškijs priiminėti neturi.

12. Didi Lietuvos kunigaikštystė niekadės nebus sumazinama, bet atbulai—turi būti didinama³⁾.

13. Urėdai ne taps davinėjami kaip tik apsisėdusiems Lietuvoje.

14. Šlėkta yra atvalninta nuo duoklės (dziakli)⁴⁾ ir nuo pylėvų.

15. Šlėkta lygiai valna yra nuo visokių stočių⁵⁾, lezdų⁶⁾ (lažų).

16. Dziečkiai⁷⁾ nebus siuntinėjami į šlėktos lobius, jeigu ar po pirmo, ar po antro pranešimo arba pakvietimo, pakvietas šlėkta stos į teismą⁸⁾.

17. Dovanoti lobiai, ar raštū⁹⁾ ir pečvietė¹⁰⁾ atrodyti, ar liudytojais pateisinti, turi būti palaikomi.

1) Viduramžiuose visur statė daug pylių; Vokietijoje ir Italijoje arba dėl savo atvangunio, arba dėl slopinimo miestų, arba dėl atvangaus apipilimo keliaujančių pirklių. M. chiavelli veikale *Princeps C.* 20 sako, kad viešpats, kurs nesibijo savo liaudies, neturi statyti pylių. Lietuvoje, kur nė marės, nė drutvietės nesulaikė neprietelių, pylis buvo atvangia slėpyne ir patikrinimu apgynimo. Turėjo ir šiaip žmonės pylis; karališkų pylių buvo gana daug. Vėliaus šlėkta pustyjosi, kam nuolatos pylis dauginamos yra.

2) Anglija ir šiaurės tautos išreikšė savo lėniškas pareigas, anot anglosaksiskų įstatymų, trumpai šiteipos: „*Trinoda necessitas: pontis erectis, arcis constructio, et contra hostem expeditio*“.

3) Toje sąlygoje mato i du tikslu: vienas—kad valdimieras prizadėtų pergalėti, ir tokių pažadų ne mūsų vienų šalis reikalavo. Antras tikslas buvo toks: Lenkai klabino dėl keletos vaivadytų. Rupestys Lietuvių ant tulo laiko per tą privilegiją tapo užliuliotos. Kada Lenkai norėjo gauti tas vaivadytas, kurias galiaus seimas 1569 m. jiems priskyrė, Lietuva atsisaukinėjo ant tos privilegijos ir prisiekė vėliaus sudėtų.

4) S. ryjkovskis po 1440 m., aprašydamas už nušimą Zygmanto, did. Lietuvos kunigaikščio, perstatydamas tą ir išpildymą suokalbio, sako „siano dziakelne z wolosti na wielkiego księcia wybierano“. Po tuo vardu seniaus oje tik pareiga davimo šieno, vėliaus ir visokių pylėvų, o net paukščių ir kiaušinių. 1506 m. Zygmantas davė privilegiją Antanui Staponui iš Vosyliškių, atvalnydamas jį nuo „dziakbos“ to dėlei, kad jo žemė persimaine į tarnystą medžioklinei; tolygią privilegiją tuomet gavo Kucevyčiai. Medžioklinė tarnysta reikalavo: 1. sergėjimo pusės os, 2. idant turintieji valną pasikirtimą, nedarytų žalos, 3. turėti akį ant žvėries, ir idant pusdijoje valdymiero nieks nemedžiotų, 4. bebrų ganevos būvo po jų priežiura. Tai gi pasidauginus pareigoms, medžargis nemokėjo duoklės arba dziaklos.

5) *Statio* arba stotė—ženklino valnastį viešpataujanti ar buvusi amponui (fundatoriui) be užmokesties viešėti lobiuose, pro kuriuos jis važiavo. Ir Maskolijoje, jeigu ponas ne tankiai buvojo savo dvaruose, muzikai visus išleidimus pono stalo turėjo uždengti. (Pėdsakas tokių stočių pas mus užsilikęs yra: per atlaidus kunigams ant pasivaišinimo žmonės iš kaimų per bažnyčios dešimtininką pristato kiaušius, sviesto pinigų ir tt., kas ką gali). Iš privilegijos Lucko žemiai duotas per VI. Jagelą 1432 m. matome, kad tokio pristatymo maisto reikalavo storastos. Tokį reikalavimą karalius pripažino esant neteisingu, bet pridurė: „*Salvo nostro et successorum nos-*

trorum personali adventu, in quo hujusmodi stationis necessaria, solito more dare tenebuntur“. Privilegija Kazimiero Jagėliuno atvalnyjo ponus nuo visokios priespaudos.

6) *Lezda, lesda* ar *Leuda* yra paskirta mokestis nuo maisto. Zodis bene kilęs nuo sen. vok. *leistan* (pyd. den Dienst leisten). Tą žodį vartojo Lenkijoje. Karalienė Bona suraše savo įėmimų 1538 m., skaito 10 kapų lietuviškų grašių „*ex Lesa in Cremencia*“. Prašalindamės visokias valnastis, duotas per senesnį Prusų kunigaikštį Albertą laike jo silpnimo, sako Zygmantas III 1593 m.: „*in causa Lesdeorum omnes obligationes, inscriptiones, litteras, in universumque omnia acta etc.*“ Zinoma gi iš aktų to didelio dalyko, kurį Zyg. Augusto paskirti kamisoriai teip veikliai sudyjo, o Zygmantas III užbaigė, kad Albertas ant visokių čžių, mūtų pakraštinių, turginių, išdavinėjo privilegijas, kurios tapo panaikintos. Dlugošius sako, kad Lenkų miestuose (15-me amž.) buvo užvesta akdyžė. Gal Lietuviai bijodami tokios rinkliavos ir tokios priespaudos, reikalavo dėl savęs tokio apsergėjimo.

7) Dziečkiai Lietuvos—*Missi dominici* Prancuzijoje ir kitur; jie teismą teisė, nešiojo įsakymus valdymierų ir žiurėjo, kad būtų išpildyti. Jau prie Vytauto buvo žinomi, iš palengvo jų urėdas sumernėjo, galiaus sudžios pavirto į sudo tarnus, o paslai valdymiero pateko į paniekimą. „*Vazniai*“ pasiliko savoj vietoje, bet ne savoj valdžioje. Kad Lenkijoje davinėjo valnastis, atvalnyjant nuo valdžios vaivadų, kaštelionų, mintorių, bebrauninkų ir medžargių, Lietuvoje apserginėjo nuo dziečkių. Ant priespaudos dziečkių lietuviškoji šlėkta išdriso skųtėsi dar prieš Kazimierą Jagėliuną; tačiau iki unijai jie turėjo žymesnį ženklumą. Prie Aleksandro vaivados omė turėti dziečkus, su visu skirtingus nuo karališkų. Karališki prie Zyg. Augusto vazinėjo net sudydami. Seimuose 1554 m. ir 1558 m. Žemaitija skundėsi ant jų pasiėlgimo ir prašė, kad būtų sudyjami per patį storastą, o ne per dziečkus. Karalius atsisaukė ant senojo papratimo. Prie Aleksandro Lietuvoje dziečkiai sergėjo teip gi gerumą monėtos. Gornostaiskis skundėsi 1490 m., kad dziečkis jam primėtinėjo pinigėlius, svėrė monėtas ir daugelį taje priežiura spaude. Kada prasidėjo menkinimas monėtos, primėtinėjo pinigus, idant imti metolą, statinėjo mintorius, idant ant jomarkų prizūrėtų monėtas, o savas pardavinėtų.

8) Tolygios sąlygos patikrintos tapo Vytebs'kui 1502 m., Volnijai ir Kyjevės vaivadystei 1506 m.

9) ant ko buvo rašomos privilegijos Lietuvoje? Iki gadynei Aleksandro ne vienas pergamentas buvo vartonėje. Klausimas yra, kada pradėjo vartoti popierą iš drobės? Lenkijoje gromatos ir net rankiai privilegijų ir aktai buvo nuo 1330 m. ant točios popieros. Prie Aleksandro menkesnės privilegijos buvo rašomos ant popieros, nors retai; prie Zyg. Augusto jau tankiaus privilegijos rašomos buvo ant popieros.

10) Pečvietės—*annuli, sigilli, bulli*—buvo nuo senovės. Lietuvoje raitelis, Lenkų pogoņ vadinamas, buvo pečvietė viešpataujantių kunigaikščių, o vėliaus jų šeimynos. Traktate 1366 m. tarp Olgerdo sr Keistučio bei tarp Kazimiero didžio, yra dvi liet. pečvieti: Olgerdo—Zirgas ir Vaikas, Keistučio su kardu ir skyda rankoje. Kada Jagėla suvienijo Lietuvą su Lenkija, du herbu sudėta. Bet kada Jagėla 1386 m. siunčia į Lietuvą Skirgėlą, vartoja tik Zirgą ir Vaiką. Kada sutarė sudėjimą ginklų su kryžievių didmistriu Zoelneriu kamisoriai Lenkų 1389 m., vienas lenkiškas arelis tėra išreikštas. Sadoraujant dėl visos Lietuvos su Skirgėla 1387 m., pečvietė Jagėlos esti Zirgas ir vaikas, arelis, meška ir zubrio galva. Vytautas vartojo kartais vien Zirgą ir Vaiką, kaipi sutartyje su Jagėla 1392 m., kartais svarbiuose aktuose majestotiškos pečvietės, kaip sataikoje su ciesaoriumi Zygmantu 1412 m.: ant vienos pusės vien Zirgas ir Vaikas, ant kitos ypata sėdinti ant majestoto, po dešinei rankai yra dvi skydos, ant augštesnėsės kryžius, ant žemesnėsės meška; po kairei pusė teip gi dvi skydos, ant vienos Zirgas ir Vaikas, ant kitos raguotinė, parašai iš abiejų pusių. Ona Vytautienė dviejuose patikrinimuose savo viernumo dėl VI. Jagėlos ir Jadvygos 1392 m. turi ant pečvietės moteriškę, laikančią skraite dvejotą vaiką. Kad Zygmantas patvirtino Lietuvos įstatymus 1438 m., karalius sėdi ant majestoto, obuo į ir berlą rankoje, o septynios skydos, ant kurių išrašyti herbai vaivadytų, apsiaučia jo ypata. Kazimieras Jagėliunas naminėse transakcijose panaudojo Zirgą ir Vaiką, o traktate su kryžieviais 1466 m. turi ant pečvietės išrašytus arelį, Zirgą ir Vaiką, zubrio galvą ir puslę levo. Jonas Albrachtas ir Aleksandras rišo į kruva Lietuvos ir Lenkijos herbus, o majestotišką pečvietę Aleksandras prikabiņo prie statuto

18. Prizada viešpats visoms dumoms, šlėktai ir valstiečiams lygų teisingumą. Užsitikrinęs viernumą, atsiduoda ant pavaldinių išsitikėjimo, dorybės ir meilės, neskupauja geradarių, kada tauta kraujo gynime šalies ir garbės valdymiero nesigaili. Dar sykį užtikrina, kad valnastis, duotas Vlad. Jagėlos, Vytauto ir Vladislavo III, pilningai ir nepalytėtinais saugos, apsergės ir užlaikys.

Aleksandras (1492—1506. o Lenkų karalius nuo 1501 m.)

Aleksandras pradėjo valdyti Lietuvą, laiminamas vyskupo Vaitiekaus Tabaro Vilniaus katedroje, kur didis maršalkas Jonas Liutavaras Chreptavyčius, įteikdamas jam kardą didžiųjų kunigaikščių, podraug su buožė, žadino, idant Lietuvą valdytų, kaip Vytautas kad valdė: „Jeigu eisi pėdomais anojo, kunigaikšti, tuomet šitos kunigaikštystės tau užteks be kitų viešpatysčių ir karalysčių, bet jeigu nuo Vytauto paveizdos nusikreipsi, tad mus ir savę prapūldysi“. Bet Aleksandras niekuomi napanėšėjo į Vytautą, o buvo svyruojantis, negabus į karę, išlėpaušis.

Už tai gi caras Ivanas Vosylevyčius turėjo dabar gerą progą didinti savo viešpatystę. Jis veikiai pasiuntė savo armijas vajoti lietuviškąją Rusiją, pirma pakalbinęs Mengli-Girėją, kad pustytų Lietuvą, o Valachijos vaivada Steponą, kad užkabinėtų Lenkiją. Tad kniazius Theodoras Obolenskis nupustijo Mščenską ir Lubutską. Pabėgėliai iš Lietuvos, kniaziai Peremišliaus ir Odojevo, paėmė Masalską. Vadai V. Lapiņ ir A. Istoma užėmė kunigaikščio Puciatos valsčių Chlepeń ir Chodkevyčiaus valsčių Rogoševą. Iš dvarų ir pylių žmonės su šeimynomis varė į nevalę Moskvon, o kaimiečiai turėjo prisiekti viernumą pravoslaviškam monarchui.

Tuomi tarpu Trakuose seimuojantieji Lietuvos ponai ir Aleksandras, galop 1492 m., matė reikalą susigerinti su Moskva ir prašyti dukters Ivano dėl didžio Lietuvos kunigaikščio. Bet ans netiko ant to, iki su Lietuva nebus nutarta taika: tokį bent atsakymą gavo Lietuvos paslai Moskvoje liet. maršalkas Stan. Glėbavyčius ir liet. raštininikas Jonas Vlodka. Lyg ant tų patyčių, pradžioje 1493 m. Ivanas apkalino Moskvoje ten nuo 20 metų begyvenantį Joną kniazį Lukomliškį, kam jis sudaręs e-ąs suokalbi su Motieju Lenku ir dviem broliam, Smolensko bajoram Bagdonu ir Olechna Sielavina. Lukomliškį ir Motiejų gyvus iškepino geležinėje klėtkoje pagal Moskvos upę, žemiaus didžiojo tilto, Bagdoną Sielaviną užkapojo knūtais, o Olechną, kurs perkentė plėgas, nukirsdino! Matomai Ivanas norėjo Lietuvius apjuodinti ir tokiu būdu Maskolius sukurstyti, idant stengtusi ant Lietuvos griuvėsių padidinti jo galybę.....

1493 m. Ivanas pasiuntė kariumenę po vada Riazaniaus kniazio Thodoro Vosylevyčiaus; Miechovsko miestas pasidavė, o Serpeiskas ir Opakovas tapo paimti ir nudeginti. Kitas

1506 m., ir prie testamentu savo pridėjo tiktai liet herbą. Zygmantas I vartojo majestotišką pečvietę, o ant jos tautišką herbą ir vaivadytų, mažesnę tik su abiejų tautų ženklais privilegijose, o gromatose—privatišką su cifra. Jo pati Bona Sforzia pridėjo viduryje savo herbą—angį su obuoliu. Zyg. Augustas vartojo pečvietę su tokiu pat ženklu. Išgesus Jagėlos pdermei aprenkami karaliai pridėdavo savus herbus. Žinomi yra dantys Stepono, pėdai Zygmano III ir dviejų jo sunų, mėnulis su kryžiumi Mikolo Višniovieckio, skyda Jono III, du kardai tėvo ir sunaus Augustų, veršiukas—paskutinio karaliaus Stasio Augusto Poniatauskio.

Moskvitėnų tuntas, po vada kniazio Danylos Ščenios, užėmė Viazemsko kniazystę, o Dimitras ir Simas kniaziai Vorotinskiai apėmė Masalską, ir daug kitų miestų su jų žemėmis pateko Moskvitėnams.

Smolensko atstovas Jurgis Glėbovyčius prašė nuo Aleksandro pagėlbos, ir Jurgis Pocius arba Pac, Novogrodko atstovas, traukė į Smolenską. Bet Lietuvos дума, ažuot smurčiaus rengtiesi į karę, stengėsi per paslus derintiesi ir pasiuntė And. Aleksandravyčių į Moskvą, bet Ivanas tvirtino, kad žemės, užimtos neseniai, e-ą, nuo amžių tarnavusios Rusijos monarchams, Lietuva gi jas neteisčiai pasisavino. Lietuvos finansai nuo seniai buvo sugverę, nebuvo už ką pasamdyti samdininkų, ir todėl vėl keliavo į Moskvą didieji paslai: Trakų vaivada Petras Bielys ir Žemaitijos storasta Stanislovas Gožtautas, sausyje 1494 m. Sutikus abiem pusėm ant punktų sątaikos, čion įvyko žieduvės Aleksandro su Elena, dukra Ivano. Ant šitos „amžinosios sądoros“ Moskva pasilaikė užimtas žemes ir caras prisiekė, kad Smolenskas, Lubutskas, Brianskas ir kitos kunigaikštystės išilgū Dnieprą amžinai turės prigulėti Lietuvai. Išėivių nė viena pusė nebepriiminės. Ginčus tarp Moskvos ir Lietuvos tegul svarstys abipusinė komisija (arbitracija, mat!). Pirkliams duota valnybė pirkliavimų ir kelionės. Paleido Lietuvius, paimtus į nevalę Serpeiske, Miechovske ir Opakove. Dėl padrutinimo tos sądoros Aleksandras vedė už pačią Ivano dukterį Elena, šventai prizadėdamas nekalbinti jos į katalikystę.

Susidrauginimas Lietuvos su Moskva ant tiek buvo labas, kad pirklyba pasididino tarp abiejų viešpatysčių ir su Hanzos miestais. Bet kada Rėvalyje 1494 m. sudegintas tapo tulas moskviškis žmogžuda, Ivanas, baisiai įtužęs už tai¹⁾, pertraukė pirklybos prietikius su Hanza ir apkalino Novgorode 49 vokiečių pirklius. Rods per Aleksandro tarpininkystę jie atgavo valnybę, bet ne savo pardavinius. Todėl Novgorodo pirklyba su užrubeže nupuolė, ir Lietuva pralošė savo pirklybą ten su žaliais produktais.

Pavasariop 1497 m. tapo seimas Lenkų ir Lietuvų per dvi savaiti laikytas Parčove, ir sutarta tapo bendrą kariumenę siųsti į pietinę šalį. Ivanas persergėjo Aleksandrą, kad ne užkabinėtų Valachijos. Traukdami į karę ponai norėjo žinoti, kur ir prieš ką, bet Aleksandras užtylejo, ir pats pasiliko Podolijoje, kur liepė atstatyti Braslavo pylį, o Ljdos storastą St. Kišką ir kitus pasiuntė Jonui Olbrachtui į pagėlbą. Tasai įsiveržęs į Moldaviją veltui apgulinėjo Sočavą, prieg tam Lenkai tapo sumušti pas Bukoviną. Lietuviai ketino užpulti ant Valachijos, bet Lenkų karalius pasiuntė juos namon; tad grįždami užtiko Totorių plėšikus artymais Braslavo, kuriuos išvaikė ir išmušė.—Tą metą mirė hetmonas Petras Bielys ir tojo

1) Nors toks Rėvalio darbas buvo priekabe, bet priežastys buvo kitos: dėl sutramdymo pirklybos. Ivanas jau seniai pyko ant Vildemio ricierių, kam įžeidė jo paslus, važiavusius per jų žemes į Vokietiją ir Italiją; prieg tam Ivanas susiderino su Danijos karaliumi prieš Svediją, o Hanzos susivienijimas laikė pusę Švedijos. Vildemio zokono landmeisteriu tuomet buvo gabus ir energiškas Valteris v Plettenberg, kurs mokėjo namie numalšinti vaidus tarp zokono ricierių, kunigijos ir Rygos miesto. Bet veltui jis jieškojo pagėlbos nuo Prusijos zokono, Vokietijos ciesaiaus ir Hanzos susivienijimo prieš Moskvą. Įvykus Moskvos-lietuviškai karui, Vildemio magistras sutaiką padarė su Aleksandru, ir liepė pagauti Pleskavos pirklius Terbatoje, 1501 m.

(Toliau bus)

Amerikietis Gardner gavo nuo Rusų valdžios leidimą įsteigti Peterburge augštesnęją mokyklą Franklino vardu su išguldomąja angliška kalba šių fakultetų: tiesų, sociališkai-ekonomiško, filozofiško ir matematiško.

Pajieszkėjimai.

Reikalingas geras kriaučius dirbimui kotų ir tt., mokestis gera.
V. Matusevičia
200 E. Main st.
Plymouth, Pa.

Reikalinga du kriaučiu prie kostamiersko darbo, vieno kotinio ir kito kamzolinio meldžiu atsišaukti konogreičiausia ant žemiau padėto adriso:

G. F. Lanuskey,
136 S. Oak st.
Mt. Carmel, Pa.

Susirinkimai su prakalbomis.

Plymouth, Pa., Rugpiučio 3 d., pėtnyčioj, 7 valandą vakare. Zdanavičiaus salėje.

Wilkes-Barre, Pa., Rugpiučio 5 d., nedėlioj, 7 val. vakare. C. L. U. Hall 16 S. Main str.

Prakalbų tēma — Lietuvos padėjimas ir Revoliucija.

Broliai ir Sesers!

Atjaučianti vargus ir nelaimes savo brolių, kovojančių už laisvę ir norinti supazindinti vietinę visuomenę su paskutiniaisiais svarbiais atsitikimais Tėvynėje. Tam tikslui 19-ta kuopa L.S.P.A. parengė prakalbas 4 diedą Rugpiučio subatoj 7-os val., svetainėj Gergino 91—93 Grand st., Brooklyn, N. Y. Kalbės angliškai Fred Schaefer ir lietuviškai du naujai iš Lietuvos pribuvę revoliucijonieriai, kurių pravardeš, dėl suprantamų priežasčių negalima garsinti.

Įžanga visiems dovanai!
Komitetas.

Susirinkimai.

Lietuvių Laisvamanių Sus. Brooklyno kuopos, atsibus 5 d. Rugpiučio 7 val. vakare ant salės p. Draugelio. Prigulinti teiksītės neatbutinai pribut.
Kuopos prezidentas.

Juokų ir satyros mėnesinis laikraštis „Dilgėlės“ išeis netrukus; tik da reikia keilių prenumeratorių, kad gautume iš pačtos papigintąją siuntimo prekę (Second klase Mail Matter) tai užsirašykite už visus metus! Dilgėlės kaštuoja 1 dol. metams (atskiras numeris 10c.) Adrisas:

Dilgėlės, 412 Siegel str.,
Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA angliškos kalbos.

su ištarimų kiekvieno žodžio lietuviškai — sekančiai: book (buk), knyga, ice (ais), ledas ir t. t.

Knyga apdaryta, 174 puslapiai su prisiuntimu \$1.25.

Pinigus geriausia yra prisiųsti per „Postal Money Order“, ant adreso:
P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 15, Station, D.,
New York City.

Ji negali skaitlinoti.

Ant paprastų atsiskyrimo provų vyrai įaduoda skundus kad jų pačios nepažysta vertės pinigų, mėto pinigus kvailiškai. Ji niekadės nešius nėvieno dyksnio pataisymui mažus perplėšimus kurie pagadina drapana visai. Nekurie žmonės teip lygei elgesi su savo sveikata; išpradžiu ligos su maža nuotrota gali pasigydynti su Triners American Elixir of Bitter Vine ir gyvastis gali buti užlaikyta. Kaip atsikeli išryto o esi pailses, arba eini pietų be gero apetito, arba negali užsiimti darbu kaip paprastai užsiimdavai, naudok Triners American Elixir of Bitter Vine. Jeigu turi skaudėjimą galvos, arba nerviškumą; jeigu esi išblyškęs arba slobnas; jeigu esi smutnas ir neužsiganėdinantis; jeigu turi sukietėjusius vidurius; jeigu liežuvis išbalis ir akys indubė, vartok Triners American Elixir of Bitter Vine.

Gaunamas visose aptiekoze arba pas pabrkaną, Joseph Triner, 799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Whiskey

Morris Forst & Co.

Cor. Second Ave. & Smithfield str.
Pittsburg Pa.

Mes esame žinomi po visas šalis, kaip pardavėjai geriausios degtinės su prekia kaip kitur.

Mes apmckame kaštus prisiuntimo perkant nuo \$5.0 aukščiau, in rytus iki New York, ir vakarus iki Chicago. Toliesniem pirkėjam atleidžiame 10% ant perkamo sumos apsimokant patiems expresą ar freitą.

Kada reikalausite, siuskite kartu registravotoje gromatoje pinigus ar „Money Order“ ant vardo Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield str. Pittsburg, Pa.

Reikalaukite kvita prekių. Visose kalbose.

Morris Forst & Co.

Cor. Second Ave. & Smithfield st.

PITTSBURG, PA.

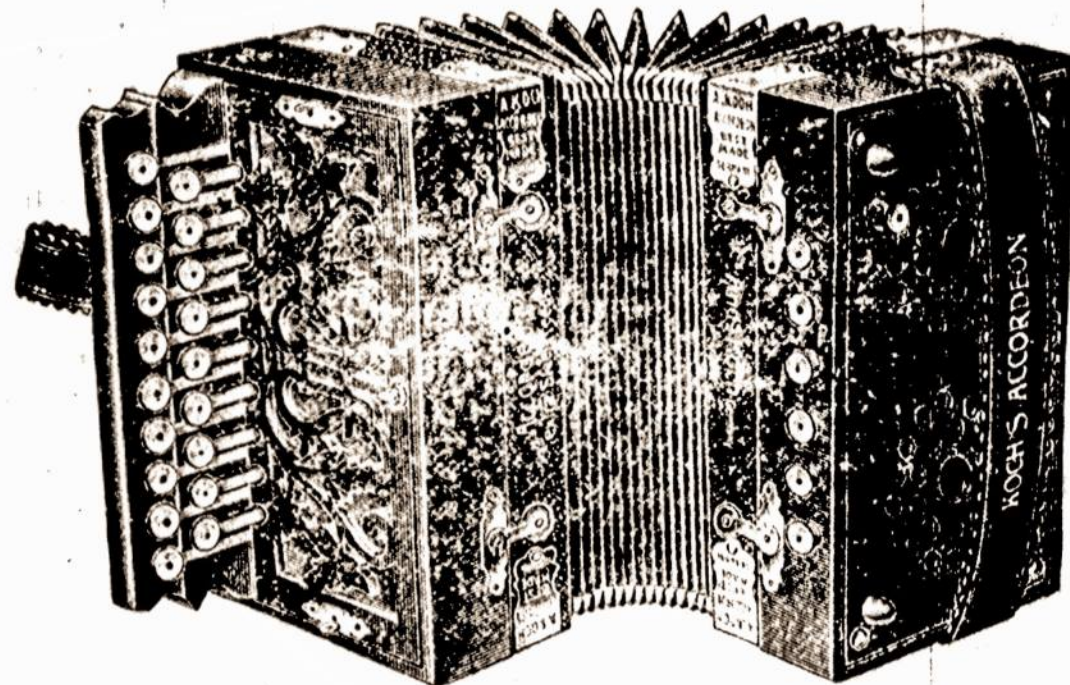
Wines

Sivovitz

Torkoly

UŽ DYKA DEL VISU.

Jei neturite mūs naujo no. didžiausio lietuviško kataliogo visokių tavorų, prašom mūns pranešt ir kataliogas tuojau jum bus prisiųstas dykai.

No. M101. Vieniška Armonika.

Geriausia ir garsiausio išdarbio armonika, labai puikiai išgrozinta mahogany melžio, šikšnuotos dumplės su misinginiais aptaisais, 19 perlo raktų, 4 eilės balsų, 6 basai. Pr. kė tiktai \$7 75.

H12. Barzdos skutimos prietaisa.

Labai gera Amerikoniška britva, geriausios skuros diržas ir galastavas su rankele, šmotelis geriausio kvėpiančio muilo, tvirtas ir puikus šerių šepetys dėl plaukų atskirioje nikelicijoje skrynelėje, gražus puodžiukas, karališka magnezija ir francuz šči kvėpalai. Viskas sudėta į labai puikią šikšnu otą skrynelę su kabiais. Tie vii dalykai kitur parsiduoda už \$10 00, bet mūsų prekę tiktai \$2.95.

Mēs parduodam visokius tavorus ir prisiluncziam į visus kraštus pasaulės ką kas reikalauja. Išmatnom visoktus pirkėms ir lez sluncziam pinigus į visus kraštus svieto labai pigiai ir greitai. Kupeziai ir agentai gali per mūsų firmą gauti visokius tavorus pigiau kaip lez magazinų (wholesale). Pinigus siųskite per Money Order lez paczto arba ex. reso Galima siųgti popierinius pinigus ir mazla's kaip doleriu paczto markėmis po du centu registravotoje gromatoje.

COSMOPOLITAN TRADING COMPANY, Dept. 4,
218 Fulton st., New York City. U. S. A.